

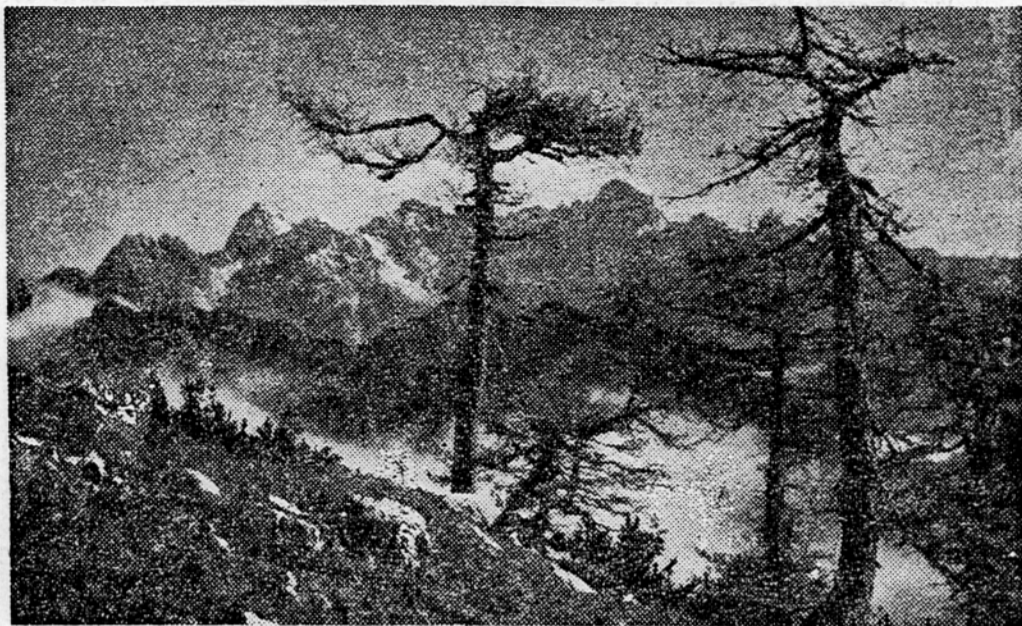
SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL «Naš tisk» - Direktor: Rudi Janžuba - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna «Slov. poročevalca» - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Oglasni oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-895, za ljubljanske naročnike 20-163, za zunanje 21-832 - Poštual predal 23 - Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 - Mesečna naročnina 200 din

Poročevalac

DRUGA IZDAJA

JESEN V GORAH

Spikova skupina s Slemena

(Foto Hanj)

Večina francoskih socialističnih federacij za vstop v vlado

Pariz, 8. nov. (Tanjug) Danes je imelo še 7 socialističnih federacij redne kongrese. Ena izmed njih se je izjavila za udeležbo v vladi, pet za udeležbo ob določenih pogojih, ena pa proti. Na ta način

se je za brezpogojno udeležbo socialistov v vladi Mendés-France izjavilo skupno 10 federacij, za udeležbo s pogojem, da izdelajo skupni maksimalni program vlade, 13 federacij, proti sleherni udeležbi pa 6 federacij.

Navzlic izrednim kongresom federacij socialistične stranke v večini departmajev pa položaj glede udeležbe socialistov v vladi ni prav nič jasnejši, kot je bil. Rezultati, ki so do danes opoldne prispeli iz 22 federacij, kažejo, da je večina načelno za vstop v vlado, da pa večje vstop prav

številčno najmočnejših federacijah na sklenitev sporazuma med predsednikom vlade Mendés-Franceom in socialističnimi prvaki glede izvajanja socialističnega gospodarsko-socialnega programa ter določenega števila važnejših resorov v vladi.

Izredni kongres socialistične stranke, ki bo 10. in 11. novembra,

se bo vsekakor izjavil za udeležbo socialistov v vladi, vprašanje pa je, če bo za to postavil pogoje. Vse govori za drugo domnevo. Ni pa tudi izključeno, da bo na kongresu odločilo stališče tistih delegatov, ki bodo prišli brez določenih navodil in se bodo šele na kongresu odločili glede tega vprašanja.

Posvetovanja predstavnikov italijanske vladne koalicije

Rim, 8. nov. (Tanjug) Predsednik italijanske vlade je po razgovoru s socialno-demokratskima predstavnikoma Matteottijem in Rossijem o »mali krizi« sprejel sekretarja krščansko-demokratske stranke Fanfanija. Krščansko-demokratsko vodstvo je, zavračajoč zahtevo po obnovi vlade, pripravljeno podpreti vlado pri izvedbi novih gospodarskih ukrepov.

V krščansko-demokratskih krogih so s posebnim zadovoljstvom sprejeli izjavo socialnih demokratov, da načela štiristranske koalicije ni mogoče spremeniti, ker je edino mogoča oblika za sestavo vlade.

Jutri bo, kakor pričakujejo, Scelba poklical na sestanke vseh strank vladne koalicije in se z njimi dokončno dogovoril o ukrepih, ki bodo potrebni v zvezi z zahtevami socialno-demokratskega vodstva.

Vodja republikanske stranke Lamalfa je izjavil, da njegova stranka podpira zahteve socialnih demokratov, ker je podobno zahtevala od vlade sama že prej. Po mnenju republikancev mora vlada zlasti razčleniti svoje stališče do agrarne reforme, obnove državne industrije in brezposelnosti.

Ugoden odmev

London, 8. nov. (Tanjug) Uradni britanski predstavnik v Londonu je danes pozdravil sklep jugoslovanske in italijanske vlade o povišanju diplomatskih predstavništva v veleposlaništvu. Pripomnil je, da je ta sklep »nadaljnji dokaz obojestranskih želja za zboljšanje medsebojnih zvez, kar britanska vlada lahko samo pozdravi«.

Nov prehod čez jugoslovansko-avstrijsko mejo

Maribor, 8. nov. Ob prisotnosti okrajnega glavarja iz Velikoveca g. dr. Hansa Wagnerja in podpredsednika okrajnega ljudskega odbora v Slovenjem Gradcu Joška Slaviča so v soboto odprli na Holmcu pri Prevaljah mednarodni blok za osebnih in tovarni cestni promet med obema državama. Otvoritev tega bloka, ki je bil doslej odprt le za dvostanski promet, je z veseljem pozdravilo predvsem prebivalstvo Zgornje Meziške doline, ki se je pri dosedanjih potovanjih v Avstrijo moralo obvezno posluževati obmejnega prehoda na Viču pri Dravogradu.

Predlog družbenega plana FLRJ za leto 1955

pred odboroma za gospodarstvo zvezne ljudske skupščine

Beograd, 8. nov. — V zveznem izvršnem svetu predvidevajo, da bosta skupščinska gospodarska odbora sprejela predlog družbenega plana FLRJ za leto 1955 v drugi polovici, vsekakor pa do konca tega meseca.

V skupščinskih krogih so prvotno — kot smo poročali — predvidevali, da bo zvezni izvršni svet poslal skupščini svoj predlog plana že okoli 10. oktobra. Toda problemi v zvezi z izdelavo predloga družbenega plana (gospodarski odbori so razpravljali le o načrtu družbenega plana, ki ga je izdelal zvezni zavod za gospodarsko planiranje in ki ni povsem odrazil politike zveznega izvršnega sveta) so zahtevali obširnejšo in mnogo bolj vsestransko razpravo, kakor so prvotno predvidevali.

Razprave v zvezi s predlogom družbenega plana za naslednje leto v zveznem izvršnem svetu so bile vezane (nekateri še niso zaključene) predvsem na nekatera najvaž-

IZ ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE

Razprave o načrtu zakona o vojaških sodiščih

Predlog za izpremembo čl. 14 zakona o pravnem položaju verskih skupnosti

Beograd, 8. nov. (Od našega dopisnika) Odbor za organizacijo oblasti in upravo zvezne ljudske skupščine je danes popoldne določil za svoj dnevni red proučevanje načrta zakona o vojaških sodiščih, ki ga je izdelal državni sekretariat za narodno obrambo, predlog za izpremembo čl. 14 zakona o pravnem položaju verskih skupnosti, ki ga je izdelal ljudski poslanec Ad. m. Hercegovac iz LR Bosne in Hercegovine. Odbor bo pozneje v svoj dnevni red vnesel bržkone tudi načrt zakona o javnem tožilstvu.

Po krajši načelni razpravi o načrtu zakona o vojaških sodiščih, v kateri ni bilo bistvenih pripomb, je odbor prešel na proučevanje podrobnosti načrta zakona o vojaških sodiščih.

Odbor je brez večjih izprememb v načelu sprejel I. poglavje načrta zakona o vojaških sodiščih, ki vsebuje splošne določbe, in nato prešel na proučevanje II. poglavja, ki govori o pristojnosti vojaških sodišč.

V predlogu za izpremembo čl. 14 zakona o verskih skupnostih predlaga ljudski poslanec Adem Hercegovac, da se krst in obrezovanje otrok lahko izvrši samo v primeru, če sta s tem soglasna oba roditelja. Doslej je za to zadostoval pristanek enega roditelja, pri čemer se je pokazalo, da se zlasti žene na podeželju zavzemajo za te reakcionarne verske obrede. Možno je, ki so po pravilu naprednejši, se temu upirajo, imajo pa pri tem proti sebi zakon, ki določa, da zadostuje za krstitev in obrezovanje pristanek samo enega roditelja. Na ta način ima drugače načelno pravilno stališče zakona o enakopravnosti obeh spolov v praksi negativne posledice, kar poslanec

skega odbora zbora proizvajalcev proučil to vprašanje po zaključeni razpravi o načrtu družbenega plana za prihodnje leto. Pododbor je zveznemu izvršnemu svetu predložil nekaj sugestij in rešitev v zvezi s tem vprašanjem, ki jih je zvezni izvršni svet proučil.

Tudi vprašanje premogovne industrije so morali temeljito proučiti. Pokazalo se je, da so potrebe po premogu izredno velike in da je potrebna večja proizvodnja, kakor so prvotno računali. Večja proizvodnja pa zahteva seveda tudi povečane investicije.

Isti problem — povečanje investicij — je prevladoval tudi pri proučevanju našega transporta. Pokazalo se je, da je za vzdrževanje in zboljšanje našega železniškega voznega parka potrebno več sredstev, kakor je bilo prvotno predvideno.

Delno se je isti problem pokazal tudi pri razpravi o poljedelstvu. V zvezi s to, tako važno panogo našega gospodarstva, je bilo govora tudi o gospodarskih instrumentih.

Vsekakor mnogo bolj komplicirano pa je bilo vprašanje razdelitve dohodkov. Tudi tu so bila potrebna nova proučevanja tega problema, ki še niso zaključena.

Rezultati teh razprav in proučevanj bodo seveda dostopni šele, ko bo zvezni izvršni svet poslal svoj predlog družbenega plana za naslednje leto v proučitev ostalim odborom zveznega izvršnega sveta.

M. P.

Pripravljajo se nove konvencije z Avstrijo

Beograd, 8. nov. Danes popoldne je odpovala iz Beograda na Dunaj posebna delegacija Jugoslavije, ki se bo pogajala z zastopniki avstrijske vlade o raznih vprašanjih, ki so bila načeta v času izmenjave obiskov zunanjih ministrov obeh držav v Beogradu in na Dunaju. Razpravljali bodo o konvencijah o pravni pomoči, o konzularni službi, o režimu na reki Muri in o statusu bodoče mešane komisije za probleme Mure, nadalje o veterinarski konvenciji in o turističnem avtobusnem prometu med Jugoslavijo in Avstrijo.

Vodja jugoslovanske delegacije pri teh pogajanjih, ki se bodo začela 10. novembra, državni svetnik dr. Milan Bartoš, je izjavil, da pomenijo zadeve, ki jih bodo obravnavali na Dunaju, delno izpolnitev programa, določenega ob obisku državnega sekretarja za zunanje zadeve Koče Popovića lani meseca novembra na Dunaju. Pravna konferenca na Dunaju, je dejal dr. Bartoš, pomeni dejansko tudi nadaljevanje junijskih pogajanj v Beogradu, ki je bilo likvidiranih več vprašanj ter je bila sklenjena konvencija o Dravi, o pošttem prometu o industrijski lastnini in nekaterih železniških zadevah. Tudi je bila tudi parafirana konvencija o socialnem zavarovanju.

Vse to delo, je nadaljeval dr. Bartoš, pomeni prizadevanje obeh držav, da bi se normalizirali medsebojni odnosi in da

SEJA ODBORA ZA ZDRAVSTVO IN SOCIALNO POLITIKO REPUBLIKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS
Predsednik odbora za zdravstvo in socialno politiko republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 5. sejo odbora za petek 12. novembra 1954 ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS v Ljubljani. Dr. revolucije.
Ljudski dnevnik red: 1. razprava o izvrševanju investicij, o spremembah in predlogih za leto 1955. — 2. Razprava o obratku zakona o zdravstvenih in socialnih zdravstvenih organizacijah in o njihovi ambulantni. — 3. Razprava o osnutku zakona o zohozdravstveni službi — 4. Razno.
Iz tajništva Ljudske skupščine LRS.

Diplomatska kronika

Beograd, 8. nov. Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes ob 11.30 v Belem dvorcu novo imenovanega izrednega in pooblaščenega veleposlanika FLRJ v Romuniji Nikokolo Vujanovića, ki odhaja na novo dolžnost.

Beograd, 8. nov. (Tanjug). Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Rodoljub Colakovič je sprejel danes ob 11. uri na protokolarni oisk izrednega in pooblaščenega veleposlanika Indije v Beogradu g. Rajashwara Dayala.

Beograd, 8. nov. (Tanjug). Novi perzijski izredni poslanik in pooblaščen minister gosp. Mohsen Medhat je prispel danes v Beograd. Na zemunskem letališču so ga sprejeli šef protokola državnega sekretariata za zunanje zadeve pooblaščen minister Pavle Beljanski in odpravnik poslov izraelskega poslanstva v Beogradu g. Zvile Loker.

G. Levavi je bil rojen leta 1912. V diplomatsko službo je stopil 1948, takoj po ustanovitvi izraelske države. Eno leto je bil ravnatelj oddelka za Vzhodno Evropo v izraelskem ministru za zunanje zadeve, nato pa do konca l. 1950 svetnik izraelskega veleposlaništva v Moskvi. V začetku l. 1952 je bil imenovan za pomočnika generalnega direktorja ministrstva za zunanje zadeve.

Etiopski vladar prispel v Bonn

Haag, 8. nov. (AFP). Etiopski cesar Haile Selassie je s spremestvom davi prispel v Bonn. Po bivanju v Zahodni Nemčiji bo obiskal skandinavske države.

Na železniški postaji v Bonnu sta sprejela etiopskega cesarja Haile Selassija, ki je prispel na uradni obisk, predsednik republike Theodor Heuss in kancler dr. Konrad Adenauer s člani vlade.

PREDLOG ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

za kritje izgub pasivnih železniških in transportnih podjetij

BEograd, 8. nov. (Od našega dopisnika) Zvezni izvršni svet je danes dostavil zvezni ljudski skupščini predlog o spremembah in dopolnitvah zveznega družbenega plana za letošnje leto, ki se nanašajo na višino sredstev, ki jih železniška transportna podjetja vplačujejo v razne sklade.

Železniška transportna podjetja so sedaj vplačevala 71% ustvarjenega dobička v sklad za kritje izgub pasivnih železniških transportnih podjetij, oziroma v investicijske sklade skupnosti za vsako podjetje.

Dosedanja izvršitev plana prevoza kaže, da bodo izgube pasivnih transportnih podjetij za 943 milijonov dinarjev večje, kakor so računali, ker so elementarne nesreče prizadele železnicam veliko škodo. Na drugi strani pa se je tudi pokazalo, da tudi aktivna železniška transportna podjetja ne

bodo mogla doseči planiranega dobička. Zato je nujno, povečati odstotek, ki ga morajo aktivna železniška transportna podjetja vplačevati v omenjeni sklad, da bi se pokrile izgube deficitnih podjetij in zagotovile najbolj potrebne investicije.

Zvezni izvršni svet zato predlaga, da se družbeni plan za letošnje leto spremeni na ta način, da aktivna transportna podjetja ne vplačujejo od svojega dobička v omenjeni sklad le 71%, temveč 90%. S sredstvi, ki bi bila dobljena

na ta način, bodo predvsem krite predvidene izgube pasivnih železniških podjetij, ostala sredstva pa bodo uporabljena za najnujnejše investicije. Tudi na ta način bo mogoče doseči le 2 milijardi 250 milijonov dinarjev investicijskih sredstev, medtem ko je bila ta vsota planirana na 2 milijardi 700 milijonov dinarjev. Zvezni izvršni svet kljub temu smatra, da mora aktivnim železniškim transportnim podjetjem ostati 10% doseženega dobička, ker drugače ne bi bila stimulirana za svoje delo. M. P.

V septembru smo dosegli največjo proizvodnjo

Najbolj se je povečala proizvodnja živilske industrije, za njo pa elektroindustrije, usnjarske industrije in industrije gumija ter lesne industrije in tekstilne industrije

Pomoč prizadetim ob poplavih Donave

BEograd, 8. nov. Jugopres je zvedel, da bo dobil jugoslovanski Rdeči križ iz Združenih držav Amerike preko Mednarodnega Rdečega križa pomoč in to 10.000 ton pšenice in 750 ton masla v vrednosti nad 2 milijona dolarjev. Te količine hrane so namenjene kram, ki so jih prizadele letošnje poplave Donave. Pomoč bodo delile organizacije jugoslovanske Rdečega križa. Pričakujemo, da bo v začetku decembra prispela na Reko prva ladja, ostale količine pa bodo dobavljene do konca tega leta.

VREME

Vremenska napoved za torek: Pretežno oblačno vreme z mlačnimi razjasnitvami v severni in osrednji Sloveniji, v južnem in zahodnem delu pa bo nekaj padavin. Temperatura: ponoči od 6 do 8, čez dan od 9 do 15 stopinj.

Beograd, 8. nov. (Tanjug). Jugoslovanska industrija (brez vojaške in filmske industrije ter ladjedelništva) je proizvedla v septembru več blaga, kakor v katerikoli drugem mesecu letošnjega leta. Indeks proizvodnje se je povečal od 85 v januarju na 128 v septembru, kar pomeni v odnosu na avgust povečanje za 12% oziroma 25% v odnosu na proizvodnjo v lanskem septembru. Te podatke je danes objavil »Indeks«, ki ga mesečno izdaja zvezni zavod za statistiko in evidenco.

Analiza kaže, da se je najbolj povečala proizvodnja v industriji Makedonije, ki ji sledijo Crna gora, Hrvaška ter Bosna in Hercegovina, medtem ko je bila septembra proizvodnja v Sloveniji za 13% pod splošnim indeksom.

Po posameznih skupinah proizvodov je bilo zaznamovano največje povečanje proizvodnje pri otroškem blagu in sicer 43

odstotkov, medtem ko je odstotek povečanja proizvodnje materiala za reprodukcijo znašal 23 odstotkov, orodja in strojev pa 8 odstotkov.

Podatki o proizvodnji posameznih panog kažejo, da je živilska industrija povečala proizvodnjo v septembru v odnosu na prejšnji mesec za 83%, kar je hkrati tudi največji odstotek povečanja proizvodnje po posameznih panogah. Na to povečanje proizvodnje je vplivala predvsem povečana proizvodnja sladkorja in še nekaterih drugih živilskih izdelkov.

Občutno povečanje proizvodnje je dosegla tudi elektroindustrija (35%), usnjarska industrija in industrija gumija (14%), lesna industrija (13%), tekstilna industrija (12%) itd. Živilska industrija je proizvedla med drugim 1.785 ton jedilnega rastlinskega olja ter 34.125 ton več sladkorja kakor v mesecu avgustu. Usnjarska in gumarska in-

Jugoslovanska razstava v Bombaju

New Nelhi, 8. nov. (Tanjug) Sinoči so v Bombaju odprli razstavo fotografij, posvečene Jugoslovanski ljudski armadi, osvoboditvi Jugoslavije in po-vojni graditvi. Ob tej priložnosti je svetnik jugoslovanskega veleposlaništva Čedo-mir Minderovič dejal, da je namen razstave krepitev prijateljskih zvez med obema državama s spoznavanjem zgodovine bojev jugoslovanskih narodov. Izrazil je prepričanje, da bo 200 razstavljenih slik dodelo namen bojev jugoslovanskih narodov: osvoboditev človeka v polnem smislu besede, kar je tudi najbolj pomemben motiv jugoslovanske umetnosti. Razstavo bodo kasneje prenesli v New Delhi in Kalkuto.

KAKSEN JE PREDLOG INICIATIVNEGA ODBORA OLO IN MLO LJUBLJANE ZA

ustanovitve komun v ljubijanskem bazenu? Kaj pravijo v železarni Ravne

o znižanju cen svojih proizvodov

Ljubljana, 8. nov. Danes popoldne je bila okrajna konferenca aktivna SZDL, ljudskih poslancev in članov rajonskih komitejev Zveze komunistov Ljubljane. Konferenca je razpravljala o predlogu iniciativnega odbora okrajnega in MLO Ljubljane za formiranje komun na področju ljubljanskega bazena. Predloge iniciativnega odbora je podal predsednik MLO dr. Marjan Dermastia.

Uvodoma je dr. Dermastia omenil lanskoletno razpravo o ustanovitvi občin na področju mesta in dejal, da je šlo tedaj za ustanovitve občin, ki bi dobile del administrativnega odločanja ter ukrepanja, ne bi pa mogle vplivati na materialni razvoj predelov, zaradi česar bi bila taka razdelitev Ljubljane izrazito administrativna in samo vračanja na staro rajonsko. To pa pred letom dni ni bilo več mogoče, saj je demokratični razvoj že tedaj prešel tiste oblike, ki so bile predlagane in je zaradi tega bilo ugotovljeno, da je treba nujno razmišljati o takih organizacijskih in gotovih materialnih pravicami lahko razvijali široko demokratično delo in sproščali iniciativno volivcev.

Predsednik dr. Dermastia je navedel tri razdobja celotnega razpravljanja v iniciativnem odboru. Razprava o organizaciji komun na področju okraja Ljubljana-okolica je bila kmalu končana. Iniciativni odbor je prišel do zaključka, da bi bili sedeži komun na Vrhniki, v Medvodah, Domžalah, Litiji, Grosuplju in Polju. Na drugi strani pa je nastalo več problemov, ko se je začelo razpravljati o praktični povezavi mesta z okolico. Najprej se je pojavilo vprašanje barjanskega in dolomitskega konca. Razprava je pokazala, da bi bilo težko in praktično skoraj nemogoče na pameten način rešiti vprašanje komun na tem področju, če ne bi teh področij istočasno povezali z mestnimi predeli in ustvarili enotno zaokroženo gospodarsko celoto.

V razpravi o neposrednem povezovanju Ljubljane z okolico je bil odbor mnenja, da bi bilo pametno, da se širša okolica priključuje mestu. Od tega začetnega koncepta pa je hitro odstopil, posebno ker je bil mnenja, da zlasti z gospodarskega vidika ne bi vseh silnic, ki so bile obrnjene proti centru, omenili napram razvitejši okolici, marveč bi podrejenost okolice še bolj okrepili. Na drugi strani pa je bilo jasno, da bi tak način formiranja vselike Ljubljane v demokra-

tijskih odborih. Ta predlog predvideva ustanovitve komun Moste, Siška, Posavje, Sentvid, Vič, Rakovnik, Polje in Center. Proti temu predlogu so bili nekateri prigovori, zlasti glede Centra, ki bi bil po novi razdelitvi izrazito uradniški predel, brez možnosti samostojnega življenja. Analize pa so pokazale, da bi na področju centra še vedno ostalo približno sedem milijard narodnega dohodka, kar bi znašalo povprečno 150 tisoč dinarjev na prebivalca. V komunah Vič, Rakovnik, Grosuplje pa bi znašal okoli 80.000 dinarjev na prebivalca.

V drugem delu svojega poročila je gov. Dermastia omenil nekatera vprašanja, ki se bodo prav gotovo pojavila v razpravi na terenu. Eno takih je uradniški generalni načrt, zaradi katerega so nekateri tovariši bili mnenja, da bi razdelitev Ljubljane na komune vodila v anarhijo. Ti ugovori so, kot je dejal, hitro odpadli, ko se je ugotovilo, da sedanji, v grobrih črtah postavljen generalni načrt že presega meje Ljubljane, kar bo torej v naprej nujno naloga skupnosti komun. Drugo slično vprašanje se je nanašalo na komunalne ustanove, vendar je iniciativni odbor mnenja, da ta problem ne bi mogel

motiti celotnega razvoja, ker bo v novih pogojih dana možnost za nov način reševanja teh problemov. Posamezne komune bi na svojem področju lahko ustanovile same taka svoja podjetja ali pa bi se dogovarjale s takimi komunalnimi institucijami. Končno je gov. Dermastia omenil še nadaljnji obstoj dosežanega mestnega ljubidskega odbora. Če bi ta ostal še naprej, bi predstavljal neko nedoločeno vmesno inštanco med okrajno skupnostjo komun in komunami. Zato je iniciativni odbor prišel do zaključka, da MLO kot tak nima nobene praktične vrednosti več. Mesto bi se torej brez vmesnega člena samostojnih komun direktno povežalo z okolico.

V razpravi so sodelovali gov. Sonja Oblak, gov. Stih, France Hočvar, Angela Oček, Roje, Vilko Kolar, in drugi. Na splošno so govorniki izražali mnenje, da je predlog iniciativnega odbora brez dvoma dober, da ga bodo volivci nedvomno pozdravili in sprejeli. Prav tako pa je bilo v razpravi omenjeno, naj bi se čim bolj jasno opredelili odnosi med komunami in okrajno skupnostjo, ker bi ocenjevanje predloga iniciativnega odbora na teh elementih bilo lažje.

ustvarjanja visokih dobičkov je tov. Klančnik dejal, da je to vsekakor negativen pojav, kajti za vsak napredek se je treba boriti, lahko pridobljeni dobiček pa ubija iniciativa za boljše kvaliteto in konkurenčnost.

O vzrokih, ki so pripomogli k povečani storilnosti v železarni in večjemu obsegu proizvodnje v prvem tritretletju smo zvedeli tole:

V tretjem tritretletju so uvedli v tipolince jeklarne še četrto delovno izmeno, razen tega so dosegli znižanje izmečka za 12 odstotkov in boljše izpleni. Na ta način so letos dali v oktobru dvakrat več jeklene litine kot v prvih mesecih letošnjega leta. Prav tako so dosegli storilnost za 280% v kovčeh, in sicer z izboljšano mehancizacijo na stiskalnici. Razen tega so zmanjšali posado na agregatu od 12 na 5 ljudi. Skratka — glavne postavke v analizi vzrokov za večje obsego proizvodnje — so naslednje: približno 37 odstotkov odpade na račun nove izmene, 12 odstotkov na znižanje izmečka, 7,5 odstotka na povečano storilnost in 2,8 odstotkov na znižanje režijskih stroškov, 1,2 odstotka na prihranek materiala.

Če bi razčlenjevali posamezne postavke, bi morali med drugim omeniti tudi povečanje delovne discipline in vzorno skrb za higiensko-tehnično zaščito dela v tovarni. Poseben referat, ki skrbi za varnost dela v podjetju je namreč zabeležil v primerjavi z lanskim letom razveseljiv napredek: padec težkih nesreč v letošnjem letu, v oktobru pa je bilo vsega 25 obratnih nezgod, Merilo, po katerem ocenjujejo valovanje nesreč v Ravnejh je — kar je preko 30 nesreč v mesecu, je preko norme in poštenosti!

Dobave žerjavov za Indijo

Naša metalna in električna industrija se vedno bolj uveljavlja na inozemskih tržiščih. Poleg drobnejših artiklov in manjših strojev izvažamo tudi večje opremo.

Nedavno so nekateri dnevniki objavili vest o pošilki mostnih žerjavov za Indijo. Sedaj smo izvedeli, da gre tu le za del mnogo večjega naročila, ki obsega 30 velikih elektrifikiranih mostnih žerjavov z razponom od 14 do 23 metrov in s nosilnostjo 5 do 20 ton.

Jeklene konstrukcije za te žerjave je izdelala mariborska tovarna »METALNA«, mehanične dele pa »LITOSTROJE«.

Pri konstruiranju — vsi načrti so izdelani doma — kakor tudi pri izdelavi je bilo treba prebrati marsikatero težavo. Predvsem se je bilo treba prilagoditi indijskim standardom, ki se precej razlikujejo od naših, angleških in ameriških; dalje je bilo treba preskrbeti specialno električno opremo za tropsko klimo.

Te dobave predstavljajo brez dvoma lep uspeh naše industrije.

Jugoslovanska vina na razstavi v Montpellieru

Ljubljana, 8. nov. Na veliki mednarodni razstavi vina v Montpellieru so razstavljena jugoslovanska vina prejela skupaj 8 medalij, od teh 5 zlatih. Odlikovanje je prejele tudi podjetje »Slovenija-vino«, ki je na razstavi predstavljalo našo državo, in sicer je prejelo medaljo za organizacijo jugoslovanskega paviljona.

Reka bo dobila medicinsko fakulteto

Reka, 8. nov. (Tanjug). Prihodnje leto jeseni bo na Reki pričela delati medicinska fakulteta s petim in šestim letnikom kot podružnica zagrebške fakultete za poslovanje reške fakultete 20 milijonov din, mestni ljudski odbor Reke pa bo zagotovil prostore. Poleg višje pedagoške in višje pomorske bo to tretja visoka šola na Reki.

Razširjenje delavnosti Italijanske unije za Istru in Reko

Reka, 8. nov. Na seji razširjenega plenuma Italijanske unije za Istru in Reko so sklenili dnevno vodstvo, naj unija razširi svojo dejavnost na italijansko manjšino v bujskem in koprskem okraju. Doselej so zastopniki italijanske manjšine iz teh dveh okrajev prisostvovali sestankom odbora unije kot opazovalci, sedaj pa so v vodstvo pritrjevali dva zastopnika Italijanov iz teh okrajev. Čino Gobbo iz Izole je bil izvoljen za drugega podpredsednika unije, Romano Bonetti pa za člana sekretariata. Italijanska unija dobiva, kakor je bilo poudarjeno na seji plenuma, sedaj novo nalogo, da postane most v politiki zbliževanja med Jugoslavijo in Italijo. S posredovanjem unije naj bi delavski razred Italije spoznal uspehe delavskega razreda Jugoslavije, predvsem pa življenjske in pravice, ki jih uživa italijanska nacionalna manjšina v Jugoslaviji in kakršne so zajamčene z londonskim sporazumom tudi tržaškim Slovcem.

Ali bo Maribor razdeljen na komune?

V soboto se je sestel širši politični aktiv Maribora, da se pogovori o problemih mariborske komune glede na priključitev bližnje okolice k mestu ter o tem, ali naj se Maribor vključi v skupnost komun kot celota, ali razdeljen na komune.

O predlogu, da se priključijo k mestu najbližji okoliški predeli, kot so Pevnica, Malečnik, Duplex, Šmarjeta, Pekre-Limbuš, Hoče in drugi, so izrekli navzoči nedeljivo mnenje, da mesto ne more odrekat pravice do priključitve krajev, ki k njemu življenjsko težijo. Razen tega tvorijo ti kraji z mestom urbanistično celoto, kar je tudi upoštevano v planu izgradnje Maribora in je prav, da se mesto tudi upravno spoji s svojo neposredno okolico.

V taki novi obliki bi imel Maribor 19.000 ha površine in blizu 92.000 prebivalcev. Če gledamo tak Maribor v bodoči skupnosti komun (s sedanjima okrajema Maribor-okolica in Slovenj Gradec), pridemo do naslednjih ugotovitev: narodni dohodek skupnosti komun bo znašal okoli 33 milijard din. Od tega odpade samo na mariborsko komuno 20 milijard, ali dve tretjini ustvarjenega dohodka, medtem ko odpade na ostalih devet komun samo tretjina, t. j. 10 milijard dinarjev.

Glede na to je glavni odbor SZDL opozoril, da se vprašanje v kakšni obliki naj bi se Maribor vključil v skupnost komun, še posebej prouči. Obstaja nevarnost, da bi ena komuna za 92.000 prebivalcev postala ovira za uveljavljanje osnovnih načel, ki naj bi oblikovali nove upravne organizacije in predstavljale nevarnost za centralizacijo oblasti. Zato naj bi se Maribor razdelil na komune in se tak vključil v skupnost komun. V Mariboru bi bile predvidoma 4 komune. Ena bi obsegala področje Pobrežja, Tezno, Zrkovce, Dogaše, Brezje in Duplex, dru-

ga Tabor, Studence, Pekre-Limbuš, Razvanje, tretja Center, Melje, Malečnik in Kamnico, predeli za Košaškim hitovjem pa bi se združili v četrti komun.

Razprava okoli tega predloga je bila zelo živahna. Mnenja razpravljalcev so bila deljena — očitno pa je bila večina za to, da ostane Maribor enotna komuna, ker je odločilni faktor za ustanavljanje komun skupnost interesov. Zlasti v komunalnih vprašanjih je potrebno enotno vodstvo. Večkrat je bilo poudarjeno mnenje, da bo ljudski odbor komun s pomočjo organov delavskega in družbenega samoupravljanja sposoben odločiti za vse področje, zlasti

Mladinci-rudarji bodo obiskali Zahodno Nemčijo

Beograd, 8. nov. (Tanjug). Delegacija 15 mladincev-rudarjev iz vseh krajev naše države bo obiskala januarja Zahodno Nemčijo, kjer bodo mladinci gosti zahodnonemškega sindikata rudarjev. V Zahodni Nemčiji bodo ostali 14 dni z namenom seznanitvi se z življenjem in problemi nemških rudarjev in z delom tega sindikata — člani te federacije — izmenjali med seboj čim več rudarjev-mladincev.

Pred montažo savskega mostu pri Beogradu

Beograd, 8. nov. (Tanjug). Tovarna »Djuro Djaković« v Slavovskem Brodu bo dokončala prvi del železne konstrukcije za novi most že konec tega leta. Ravno tako uspešno napredujejo dela v tovarni vagonov »Dragoslav Djordjević-Goša« v Smederevski Palanki. Posamezne dele bodo kmalu pričeli pošiljati na gradbišče, tako da bodo verjetno že v začetku prihodnjega leta pričeli montirati ograjdo.

Naši geologi v Burmi

Zagreb, 8. nov. Strokovnjaki zavoda za geološka raziskovanja Hrvatske in podjetja »Geoistraživanje« iz Zagreba so prišli v Burmo. Opravili bodo pomembna raziskovalna dela ter ugotovili količine posameznih rud. Razen tega bodo strokovnjaki iskali nove močne izvire vode za posamezna mesta v Burmi. Prva ekipa strokovnjakov iz Zagreba je že končala raziskovalna dela na področju reke Zawgyi za gradnjo hidrocentrale in je na poti domov.

»Varteks« bo oplemenitil tkanine

Zagreb, 8. nov. V tovarni »Varteks« v Varaždinu je pričel obratovati nov oddelek za oplemenitenje (apretiranje) volnenih tkanin. Na ta način bodo naše domače tkanine dobile lastnosti finih tkanin, ki prihajajo v trgovino kot »angleške tkanine«. Vse priprave za ta novi oddelek smo izdelali v naši državi. Nove tkanine bodo imele vtikan napis »Varteks ekstra kakovosti«, cene pa bodo ostale iste, čeprav bodo tkanine oplemenitene. M. B.

Omejen promet na cesti Ptuj-Zagreb

Zagreb, 8. nov. Na asfaltirani cesti od avstrijske meje preko Ptujja in Varaždina do Zagreba bo zaprt promet na relaciji Novi Marof—Peka—Komin do 11. novembra. Promet usmerjajo po obvoznici cesti Novi Marof—Podruta—Konjščina—Komin.

še, če bo imel dobre krajevne svete.

Tem konceptom nasproti pa je bilo mnenje, da je važnejša vsebina dela komun — t. j., da o uporabi sredstev soodloča čim več ljudi. Tov. Tone Bole je poudaril, da smo razpravam o komunah dali v samem začetku prevelik poudarek gospodarski zaokroženosti mesta. Maribor je gospodarsko skoncentriran, ne pa zaokrožen. Obstaja pa urbanistična in komunalna zaokroženost in smo zaradi te odstopali od vsebine bodoče komunne. Bistvo vsebine pa je: odločanje, odgovornost, mobilizacija in kontrola. Treba je najti takšno obliko bodoče mariborske komunne, ki bo ustrezala uveljavljaju te momentov.

Če hočemo dati zaključek s sličinjega posvetovanja, moramo reči, da so ostala mnenja o tem, v kakšni obliki naj se Maribor vključi v skupnost komun, deljena. Enotni pa so bili razpravljalci v tem, da v nobenem primeru ne gre kratičiti pravic, ki jih ima Maribor kot celota. V primeru razdelitve mesta na komune pa naj obvelja osnovno pravilo: če ni v komunni delitvi sredstev med podjetjem in komunno — tedaj komunne ni! Glavno besedo o obliki mariborske komunne pa bodo seveda izrekli volivci! (jp)

Carinski zakon je zastarel!

Trgovinska zbornica za LRS je izdelala nov predlog carinskega zakona

Sedanji carinski zakon, ki daje pravno osnovo za delo carinske službe je stopen v veljavo leta 1948, to je v času administrativnega upravljanja našega gospodarstva. Tedaj se je zunanjetrgovinsko poslovanje odvijalo po vnaprejšnjih dovoljenih uvoznih in izvoznih odobritvah, vendar registrirani uvozniki in izvozniki. Medtem se je naš gospodarski sistem korenito spremenil. Z uvedbo novega gospodarskega sistema se je spremenila tudi vloga carinske službe. Zanimljivi so bili predlogi, ki so v doleteni deli v zvezi s carinskim zakonom kot n. pr. kazenski zakon, zakon o kazenskem postopku, temeljni zakon o prekrških, devizni in zunanjetrgovinski predpisi itd. Zato ni čudno, da je sedanji carinski zakon zastarel in da ni mogoče vseh pomanjkljivosti in nedostatkov odstraniti z dopolnitvami in spremembami. Glede na upravičeno kritiko uvoznikov in izvoznikov, kakor tudi kritiko v našem dnevnem in strokovnem časopisju, je Trgovinska zbornica za LRS že v mesecu avgustu t. l. zbrala in analizirala carinsko problematiko in na osnovi ugotovljenih dejstev predlagala nadrejenim pristojnim organom revizijo dosedanjih carinskih predpisov, izdajo nekaterih novih predpisov, istočasno pa tudi reorganizacijo carinske službe.

Na pobudo uvoznih in izvoznih podjetij je izdelala predlog novega carinskega zakona, ki je bil prav te dni poslan vsem republikanskim trgovinskim zbornicam, Zvezi zunanjetrgovinskih zbornic, Industrijski zbornici, Zveznemu izvršnemu svetu FLRJ, Izvršnemu svetu LRS, Sekretariatu za državno gospodarstvo LRS ter Upravi carin FLRJ, da ga preučijo.

Predlog novega carinskega zakona skuša urediti in zgoščeno povzeti v kratki obliki predlog, tako kot je za praktično uporabo najprimernejše. Prinaša nekatere bistvene spremembe, iz starega carinskega zakona pa povzema tudi vsa ona določila, ki so se izkazala za dobra in koristna. Obte doleže vsebujejo predvsem predpise o carinskih linijah, carinskem postopku, carinskem mejnem pasu, priznanih carinskih poteh in dvovalutnih prehodih, nadalje obte predpise o blagu in pomolkih pri prehodu carinske linije ter določila o organih, ki opravljajo carinski pregled, nadzor in carinjenje blaga, v tem delu je tudi določeno, kaj spada in kaj ne spada pod carinski nadzor. Posebnih določb so zajete konkretnije naloge in postopek carinskih uslužbenecov, kot je prijava, prevzem in čuvanje carin-

Obsežni načrti zveznega zavoda za statistiko in evidenco

Popis prebivalstva novopriključenih krajev — Pomembne ankete o stanovanjskih pogojih in gospodarskem sestavu prebivalstva

Beograd, 8. nov. Zvezni zavod za statistiko in evidenco bo v letošnjem letu izvedel še nekaj drugih pomembnih statističnih akcij, poleg svojih rednih nalog. V Zavodu hitro s pripravami (ob sodelovanju z republikansko zavodoma Hrvatske in Slovenije) za popis prebivalstva v novo priključenih okrajih Buj in Koper. Te podatke bodo vnesli v popis prebivalstva, ki je bil napravljen leta 1953, tako da bomo do konca leta imeli popolnoma urejene statistične podatke za vse ozemlje FLRJ, kar bo predstavljalo tudi rekord naše statistične službe.

Prvi mesec prihodnjega leta bodo na pobudo okrajnih ljudskih odborov popisali živino, tako da bodo že konec januarja ali v začetku februarja poznali stanje živinskega sklada v naši državi. V mesecu maju bo popis v gostinstvu, kjer bodo skušali doseči točne podatke o stanju maksimalne zaposlenosti v našem gostinstvu. Konec leta bodo dopolnili popis novo grajenih stanovanjskih hiš po naših mestih. Ta popis bo opravljen na pobudo Stalne konference mest in bo z njim dopolnjen popis iz leta 1949 in 1950.

Poleg teh popisov bo zvezni zavod za statistiko in evidenco izvedel še nekatere ankete. Ena od najzanimivejših bo vsekakor tista o pogojih stanovanja na vasi in v mestih. V mestih že obstaja

skih prekrškov, kjer gre v glavnem za administrativne napake in za prekrške v bitnem prometu, ki je namenjen osebni uporabi, je storjena izjema in so carinarne pristojne za izrekanje kazni, ker v takih primerih niso potrebne posebne preiskave in je zlasti v potisknem prometu — potrebna takojšnja rešitev.

Sestavni del predloga novega carinskega zakona tvorijo tudi določila o organizaciji in pristojnosti carinskih organov. Sedanja organizacija carinske službe ne bi bila uspešna, če bi revizija carinskih dokumentov ostala še nadalje v pristojnosti carinarne, to se pravi, pod vodstvom upravnika carinarne, ki je hkrati operativni vodja in nesredni starešina revizijskih organov. — Prav gotovo, da to lahko vpliva na objektivnost v delu teh organov.

Carinaricam naj bi bil prepričan v glavnem carinski nadzor, carinjenje blaga in carinsko upravljanje poleg nekaterih drugih najnujnejših nalog, saj so kljub pomanjkanju strokovnega kadra obremenjene z mnogimi nujnimi posli na mejih.

Predvideno je tudi formiranje carinskih inspektoratov kot organov druge stopnje. Novooenovani carinski inspektorati bi prevzeli del poslov carinaric in del poslov uprave carin. V delokrog carinskih inspektoratov bi spadalo: reševanje konkretnih zapletenih problemov, ki se ne morejo prepustiti carinaricam, kaznovanje za carinske prekrške, koordinacija dela carinaric na svojem področju in revizija računskoblagajniškega poslovanja carinaric. V prid formiranja carinskih inspektoratov govori tudi dejstvo, da bi prav gotovo bili bližji carinaricam in bi zato lahko hitreje nudili carinaricam potrebno pomoč v konkretnih primerih, vplivali pa bi tudi na enotnost v poslovanju carinaric.

S tem bi se dosegla razbremenitev uprave carin, ki se danes ukvarja tudi z drugimi problemi, kot so vzorci brez vrednosti, embalaža, oprostitev plačila koeficientov itd., čeprav razpolaga z visokovalificiranim kadrom; z druge strani pa tudi razbremenitev carinaric, ki imajo večkratno srednjevalificiran kader, rešujejo pa tudi carinske prekrške milijonske vrednosti.

V pristojnosti uprave carin kot zveznega organa carinske službe bi spadala tudi s splošnimi problemi in izvedbo konkretnih carinskih služb, tehnična navodila, izdajanje pravilnikov in predpisovanje postopkov in iniciativa za izdajo novih carinskih predpisov. Predlagana organizacija carinske službe naj bi bila dopolnjena z zvoščanji poslovanja carinske službe, s čimer bi bilo olajšano tudi delo prizadetih gospodarskih organizacij,

OB ROBU dogodkov

PRESEDNIK JAPONSKE VLADE V WASHINGTONU

Štiri milijarde dolarjev za azijske države

Predsednik Jošida je predstavnikom ameriškega tiska razložil svoj načrt gospodarske pomoči ZDA azijskim državam

Washington, 8. nov. (Reuter). Predsednik japonske vlade Šigeru Jošida je prispel davi v letalno v Washington. Na letališču ga je sprejel ameriški minister za zunanje zadeve Dulles. Jošida prihaja prvič po vojni v Washington in bo imel z odgovornimi ameriški funkcionarji razgovore o ameriški gospodarski pomo-

Jošida je danes zahteval od ZDA širok program o gospodarski pomoči azijskim državam. Ta program bi moral biti po njegovem mnenju podoben Marshallovemu načrtu in obsegati kredit 4 milijarde dolarjev na leto.

Tako se je izrazil predsednik japonske vlade Jošida v klubu ameriškega tiska. Pomoč bi bila namenjena za promet, transport, namakanje, pridobivanje električne energije, dvig industrije ter zdrav-

stvenih ustanov. Jošida je tudi opozoril, da daje Kitajska zelo velike investicije za povečanje svoje gospodarske moči in da bi utegnla zaradi tega postati v prihodnosti zelo privlačna za azijske države. Glede načina razdeljevanja pomoči je Jošida izrazil mnenje, da bi delil pomoč po organizaciji Colombo načrta, v kateri je 19 držav, v številni Japonsko.

Ugibanja o položaju Nagiba

London, 8. nov. (Tanjug). Današnji »Times« piše v dopisu iz Katra, da je položaj generala Nagiba že spet povod za tuga ugibanja v egiptovski prestolnici. Nagib ni dal nikake izjave za javnost o podpisu sporazuma o Suez in atentatu na predsednika vlade Naserja. Po nekkih vesteh je Nagib grajal nekatere nadrobnosti sporazuma, čeprav se načelnih vprašanj ni dotaknil. »Times« meni, da bi general Nagib morda dal tudi kako ugodnejšo izjavo o sporazumu o Suez, »če bi imel proste roke za to«. Vojaška junta pa se, kakor pravijo, sploh ne posvetuje z njim in mu ne daje v pregled državnih listin.

ZDA in Čangajšek

New York, 8. nov. (Tanjug). Zastopnik zunanjega ministrstva je sporočil, da se ZDA in Čangajšek že eno leto pogajata za podpis pakta o medsebojni varnosti. Na vprašanje novinarjev je odgovoril, da doslej še ni bil sprejet nikak sklep.

Znani desničarski komentator, eden izmed pristašev Čangajška, Walter Winchel pa je izjavil danes, da je iz zanesljivega vira zvedel, da se ZDA ukvarjajo z mislijo obrniti hrbet kuomintanškemu diktatorju in odpreti vrata trgovini s Kitajsko. Winchel je ostro nastopil proti takemu koraku, je namreč osebni prijatelj senatorja McCarthyja, večkrat pa tudi izraza mnenje, ki ga pripisuje vodji dosedanje republikanske večine v senatu Williamu Knowlandu.

NOVICE V SLIKI

ALŽIR, 8. nov. — Uradni francoski predstavnik je izjavil, da bodo francoske čete s pomočjo tankov in letal v naslednjih dneh priselale teren v vzhodnem Alžiru, da bi našle nacionaliste, ki se tu skrivajo. Pri teh operacijah bo sodelovala skoro cela francoska divizija, vključno padalci, medicini ko napovedujejo, da so nadaljnja ojačanja že na poti. Po francoskih podatkih je v gorah okrog 3000 nacionalistov. Včeraj je prišlo do spopada med francoskimi četami in nacionalisti pri vasi Fumtub. Iz sedeža francoskega generalnega guvernerja v Alžiru pa poročajo, da je po prepovedi »Gibanja za zmago demokratičnih svobod« policija aretirala desetlet okrog 200 ljudi, ki so osumljeni, da pripadajo temu gibanju. Davi pa so alžirske oblasti zaplenile nacionalistični list »Alger republicain«. Neredit v Alžiru so se začeli z atentati in raznimi sabotažami. Na sliki pogorelo poslopje kmečke zadruge v Boufariku.

Eisenhower o borbi za mir

Boston, 8. nov. (AFP). Predsednik ZDA Eisenhower je izjavil danes, da danes bolj kaže za mir kot leta in leta. Izrazil je upanje, da bo njegov načrt o izkoriščanju atomske energije v miroljubne namene začetek

trajni mir vedno cilj ameriške zunanje politike, je pripomnil, da ni prav nič paradoksa, če si ZDA istočasno prizadevajo, da bi imele močne vojaške sile. To je potrebno svetu, »čigar del vladajo ljudje, ki imajo spoštovanje samo pred topovi, letali in tanki«, je dejal. Borbo za doseg trajnega svetovnega miru

moramo nadaljevati s posredovanjem Združenih narodov in ob pomoči vseh ostalih sredstev, ki so nam na razpolago.

Demokrati bodo podpirali Eisenhowerja

Washington, 8. nov. (Reuter). Demokratični senator Monroney je izjavil, da bo ameriški kongres, ki bo pod nadzorstvom demokratov, več pozornosti posvetil tehnični pomoči tujini, manj pa vojaški pomoči. Govorec po televiziji, je ta demokratični senator tudi dejal, da bodo demokrati v 90% primerov sodelovali s predsednikom Eisenhowerjem glede zunanje politike. Po njegovem mnenju demokrati lahko podpirajo zunanje politični program predsednika Eisenhowerja ter njegov program zmanjšanju trgovine.

Vladna kriza v Laosu

Vientian, 8. nov. (AFP). Nova laoska vlada, ki jo je bil sestavil bivši minister za finance Faja Kamao, ni dobila investiture v narodni skupščini. Prestolonaslednik Savang nadaljuje posvetovanja za sestavo nove vlade. Vladna kriza v Laosu traja že 21 dni, odkar je namreč odstopila vlada Suvana Fume.

Zahteva jordanske vlade

London, 8. nov. (Tanjug). V britanskem ministrstvu za zunanje zadeve potrjujejo, da je Jordanska vlada storila korake za revizijo sedanje anglo-jordanske pogodbe. Te dni so bili v Amanu razgovori med predsednikom jordanske vlade in britanskim veleposlanikom. Jordanski predsednik Abu el Huda je pri tem razložil stališče svoje vlade o reviziji pogodbe iz 1948. Kakšne spremembe zahteva Jordan, v Londonu še ne povedo, verjetno pa ne gre za večja vprašanja. V Londonu pravijo, da je treba gledati na ta korak Jordana v luči pred kratkim sklenjenega anglo-egiptovskega sporazuma o Suez.

Britanska delegacija se vrača iz Kitajske

Peking, 8. nov. (Nova Kitajska). Britanska delegacija, ki se je mudila na Kitajskem od 12. oktobra je odpotovala iz Pekinga v London. Vodja delegacije je izjavil pred odhodom, da so člani delegacije trdno prepričani o tem, da se mora čimprej razširiti trgovina med Veliko Britanijo in Kitajsko in je smejo ovirati »nespametne prepovedi«. — Britanska delegacija, je pripomnil, je dobila vtis, da Kitajska želi predvesti svojo varnost, da bi lahko zboljševala svojo težko in lahko industrijo in izpopolnjevala kmetijske in surovinske vire. V britanski delegaciji so člani parlamenta, zastopniki sindikatov in združenega gibanja ter javnega in kulturnega življenja.

Odposlanec ZDA v Južnem Vietnamu

Sajgon, 8. nov. (AFP). V Sajgon je danes prispel zastopnik predsednika Eisenhowerja v Indokini general Lawton Collins. Ko je izstopil na saigonem letališču, je Collins izjavil, da je prispel v Sajgon, da bi spravi v sklad delovanje ameriških organizacij v Sajgonu »za čimvečjo pomoč Južnemu Vietnamu«.

Huda nesreča

Bejrut, 8. nov. (AFP). Med verskimi slovesnostmi v Bejrutu je neki udeleženec v sprevedu spustil baklo z malim rezervoarjem mazuta. Mazut se je vnel, kar je povzročilo gnečo, v kateri so baklencosi izpustili svoje bakle, ki so se v nekaj trenutkih spremenile v pravo grmado. Požar je napravil med ljudmi paniko, v kateri je bilo ubitih šest ljudi, 25 ljudi je dobilo hude poškodbe, 150 so jih morali prepeljati v bolnišnico, kakih sto mladih ljudi pa se je vrnilo domov, ko so jim nudili nujno pomoč.

Predlog sedmih

V soboto je ameriška delegacija OZN nenadoma umaknila predlog o mirodopski uporabi atomske energije, ki ga je dala skupaj s šestimi državami en dan prej. Po izjavi predstavnika ameriške delegacije je bil predlog pomotoma sestavljen tako, da bi Kitajska, kot članice mednarodne poštne unije, smela sodelovati na kongresu atomskih fizikov. ZDA so ta korak napravile, ne da bi s komerkoli posvetovali; njihov predstavniki je izjavil, da dežele, ki so podpisale predlog, niso nikdar namislale, da pride sodelovanje Kitajske v poštev.

Predlog sedmih držav za ustanovitev agencije za mirodopsko uporabo atomske energije je prvi konkretni predlog po več kot enem letu pogajanj — tudi ni slutimo, da je prišel po resoluciji razorožitvi — in je kot takšen nalletel v svetu na precejšnje odobravanje, saj nedvomno predstavlja korak naprej. Ameriške zamisli pa nekatere države v začetku niso takoj sprejele. Na prvotni ameriški predlog je namreč Sovjetska zveza odgovorila, da želi prej absolutno prepoved atomskega orožja. Ameriški predlog je pod dobrim mesecem ponovil Dulles, nato pa, ko je bilo videti, da bo bolje, če se stvar izvede pod okriljem OZN in v mednarodni obliki, je sedem zabodnih držav (ZDA, Velika Britanija, Francija, Južna Afrika, Belgija, Avstralija in Kanada), ki je v njih atomska znanost že močno napredovala ali pa razpolagajo z velikimi količinami surovin, dalo v petek še enkrat isti predlog pred svetovno političnega komiteja Generalne skupščine OZN.

Korak ameriške delegacije, ki je sicer donekle razumljivo, če je namreč nepopustljivo stališče ZDA namreč LR Kitajski, pa vsekakor ni tako čudno luč na predlog sedmih držav njegovo »mednarodnost«, saj so ZDA ravdale, kot da bi bile ene edine odločilni činitelji. Poleg tega so verjetno v zadregu tudi ostale podpisnice predloga, ki se morda z ameriškim ukromom nestrinjajo v celoti, pa so postopne pred izvirno dejstvo. Predsedem pa se ta korak ne nima s slovesno izjavo Dullesa, da »v imenu ZDA ne izključuje od sodelovanja niti ene države na svetu«. Mnenje nekaterih ostalih delegacij pa je včeraj nemara izrazil Jules Moch, ki je dejal, da predlagateljice ne nameravajo dati agenciji zaprtga značaja, ampak da morajo biti njena vrata odprta vsakomur, ki želi prispevati njenemu uspešnemu delu.

Obratni položaj

Vprašanje Posarja, ki je že med pariško konferenco, ogrozilo sklenitev sporazuma, ko je Mendès-France postavil rešitev tega vprašanja kot pogoj za njegovo privolitev na ostale točke pariških sklepov, je ponovno postalo pereč problem, ki bi lahko pokopal vse, kar je bilo v Parizu sklenjeno.

Kljub temu, da se je kancler Adenauer med pariško konferenco posvetoval s predstavniki strank vladne koalicije in tudi opozicije, je bila po sklenitvi pariških sporazumov reakcija v Zahodni Nemčiji silno ostra. Nasprotovanje socialnih demokratov je bilo tako teža pričakovati, veliko bolj resno pa je postalo nasprotovanje pravok koalicijske Svobodne demokratske stranke, ki so se že med samo konferenco, zlasti pa že po njej postavili na skoraj isto stališče kot socialni demokrati. — Debljerjeva kritika Adenauerjevega dela v Parizu se prvotno ni zdelo tako nevarna in sodili so, da ne bo ogrozila ratifikacije pariških sporazumov v zahodnonemškem Bundestagu. Dogodki zadnjih dni pa so pokazali, da se Adenauer prav resno boji neuspeha. Iz Bonn je nekaj dni napovedujejo nemško-francoske razgovore o tolmačenju in eventualnih spremembah posarskega sporazuma, kar kaže, da je pritisk na Adenauerja mnogo močnejši, kakor je prvotno kazalo. Po drugi strani pa na vse te napovedi prihajajo iz Pariza odločilni odgovori, iz katerih je jasno razvidno, da Pariz ni pripravil ničesar spreminjati.

Britanski funt se je utrdil

Pariz, 8. nov. (Reuter). Organizacija za evropsko gospodarsko sodelovanje je objavila danes 6. poročilo o gospodarskih pogojih v Veliki Britaniji v prvi polovici 1954. V poročilu pravi, da je postal funt precej močnejši kot kdajkoli po vojni. Do polovice leta 1954 je Velika Britanija povečala industrijsko proizvodnjo do nove rekordne višine ter dosegla zaradi zmanjšane nadzorstva večjo proizvodnjo. Plačilna bilanca v Veliki Britaniji in ostalem delu šterlinskega področja je ugodna. Jasno se vidi precejšen napredek v britanskem prispevku za uvedbo konvertibilnosti.

Zadnji zaplet okrog posarskega sporazuma je torej resen, kajti vse se erti v začaranem krogu, iz katerega bo rešitev zelo težka. Francosi nočejo popustiti, Adenauer pa v križnem ognju kritiki, ki so zbledle celo uspeh njegovega obiska v ZDA, ne najde druge poti kot predlog za ponovne razgovore s Francozi, ki naj bi vsaj nekoliko popustili od že sprejetih zahtev ter mu tako olajšali nastop pred Bundestagom.

Kaže torej, da se je položaj sedaj obrnil. Medtem ko so bili prej glede nemške obožovitve v okviru EOS glavni pomisleki na francoski strani, se sedaj v Zahodni Nemčiji pojavljajo pomisleki ne proti novu evropski »dveinmijakaznyP z. Bob-umil obrambni organizaciji, pač pa proti posarskemu sporazumu. Zato se z nekaterih strani celo čujejo glasovi, da bi nesporazum glede posarskega sporazuma lahko resno ogrozil ratifikacijo in izvedbo vseh pariških sklepov.

Jošida

čl. Obiskal bo Dullesa, ameriškega ministra za obrambo Wilsona in šefa uprave za poslovanje s tujino g. Harolda Stassena.

Ameriški protest pri vladi ZSSR

Moskva, 8. nov. (AP). Ameriško veleposlanstvo v Moskvi je danes izročilo sovjetskemu ministrstvu za zunanje zadeve uradno noto, v kateri protestirajo proti sestrelitvi ameriške veletrdnjave nad otokom Hokkaido. V notii pravi, da so letalo sestrelili sovjetski lovci tipa MiG-15.

Današnji newyorški časopisi široko pišejo o letalskem dogodku nad otokom Hokkaido in ga primerjajo s posebnim incidentom, ki se je pripetil 4. septembra pri sibirski obali.

»New York Times« piše iz Tokia, da je bilo kmalu po sestrelitvi ameriškega bomb-

nika strmoglavljeno tudi ameriško lovsko letalo, ki se je zrušilo nad japonskim ozemljem.

Ameriški funkcionarji v Washingtonu se niso udeležili proslave Oktobrske revolucije v sovjetskem veleposlanstvu iz protesta proti sestrelitvi letala. Tudi v krogih Združenih narodov živahno razpravljajo o tem dogodku glede na to, da je letalski incident ob sibirski obali septembra letos povzročil ameriški protest v Varnostnem svetu.

Turčija in arabski svet

Prijateljstvo z Egiptom je tradicionalno, zveze z Jordanijo, Libijo in Irakom pa se čedalje bolj utrjujejo

Ankara, 8. nov. (Tanjug). Glasilo demokratske stranke »Zafet« je objavilo članek z naslovom »Turčija in arabski svet«, v katerem je rečeno, da je bila turška politika do arabskih držav vedno poštena. »Dobre zveze z arabskimi sosedi so važen činitelj za našo

varnost in mir, piše časopis, »arabskim državam pa je v korist prijateljstvo s Turčijo.« Časopis piše dalje, da se prijateljstvo Turčije z Jordanom, Libijo in Irakom čedalje bolj utrjuje, zveze z Egiptom pa se opirajo na tradicionalno prijateljstvo, kar daje upanje tudi za prihodnost. Na tem področju pričakujemo mir, varnost in moč. To se da doseči z medsebojnimi sporazumi. Turčija si je doložila meje s svojo ustanovno listino. Ne zahtevamo niti najmanjšega kosčka zemlje izven teh meja in ne mislimo, da bi druge države imele kake zahteve do našega ozemlja. Ustajenost in mir v tem pasu sta činitelj varnosti za Turčijo, končuje časopis.

General Giap o premirju Hongkong, 8. nov. (AFP)

Radio Severnega Vietnamu poroča, da je na seji vlade 5. novembra, kateri je predsedoval Ho Si Minh, vrhovni

General Giap

poveljniki severnovietnamske vojske general Vo Ngiem Giap poroča o izvajanju sporazuma o premirju, posebej pa o prenosu oblasti v Hanoju. Kakor poroča radio, je vlada sklenila ustanoviti v Hanoju administrativni svet, še naprej pa obdržati tudi dosedanjih vojaški svet.

Damask, 8. nov. (AFP)

Kakor pišejo davišnji časopisi, so sirijski in libanonski voditelji včeraj poleg vpra-

Obrambni stroški Zahodne Nemčije

Nürnberg, 8. nov. (AFP). Zahodnonemški minister za finance Schäfer je sporočil sinoči v Landshutu na Bavarskem, da njegova vlada ne namerava prekoračiti vsote 9 milijard frankov, določene za obrambo. Dejal je, da imajo proračunski stroški za obrambo dvojni namen: zagotoviti socialni mir in dati poročstvo proti inflaciji. Pripomnil je, da je 9 milijard mark na leto največ, kolikor more dati za to Zvezna republika.

Protiv „simbolični zasedbi“

Izjava avstrijskega kanclerja ing. Raaba

Dunaj, 8. nov. (Tanjug). V intervjuju, ki ga je dal časopisu »Neuer Kurier«, je zvezni kancler Raab izjavil, da je avstrijska zahteva o umiku turških čet po morebitnem podpisu državne pogodbe neprikljena. Pripomnil je, da Avstrija ne namerava privoliti na nikak kompromis glede na sovjetsko zahtevo, izraženo še na berlinski konferenci, naj bi dala vojaška oporišča v najem tujim silam. Kancler je dejal, da tudi »simbolična zasedba«, ki bi bila časovno, prostorno in številčno omejena, ni sprejemljiva za Avstrijo.

V političnih krogih pripisujejo intervjuju taktični pomen. Domnevajo, da bo odločnejši nastop kanclerja nasproti Moskvi zboljšal o zračje za njegov sprejem v

Prvi uradni obisk sudanskega državnika

London, 8. nov. (Reuter). Danes pričakujejo v Londonu predsednika sudanske vlade Sajeda Ismaila el Azharija, ki bo prispel v London na povabilo britanske vlade. V Londonu bo imel razgovore o političnih gospodarskih in trgovinskih vprašanjih. Ta prvi uradni obisk sudanskega predsednika Veliki Britaniji bo trajal do 12. novembra. Predsednik sudanske vlade bo obiskal tudi Pariz, kamor ga je povabila francoska vlada.

LONDON, 8. nov. (Tanjug). Francoski general Guillaume, predsednik odbora šefov štabov atlantskih oboroženih sil, je prispel danes na štiriindnevni obisk v London. To je njegov prvi obisk v Veliki Britaniji, odkar je bil imenovan za predsednika vojskega odbora NATO.

ZENEVA, 8. nov. (AFP). V Palati narodov v Zenevi se je danes začelo izredno zasedanje držav podpisnic splošnega sporazuma o carinah v trgovini. Na zasedanju, ki bo trajalo do februarja, sodelujejo zastopniki 31 držav, podpisnice sporazuma, ter opazovalci 29 drugih držav.

Kancler ing. Raab

skem visokem komisarju premaknil z mrtvila razgovore o avstrijskem vprašanju.

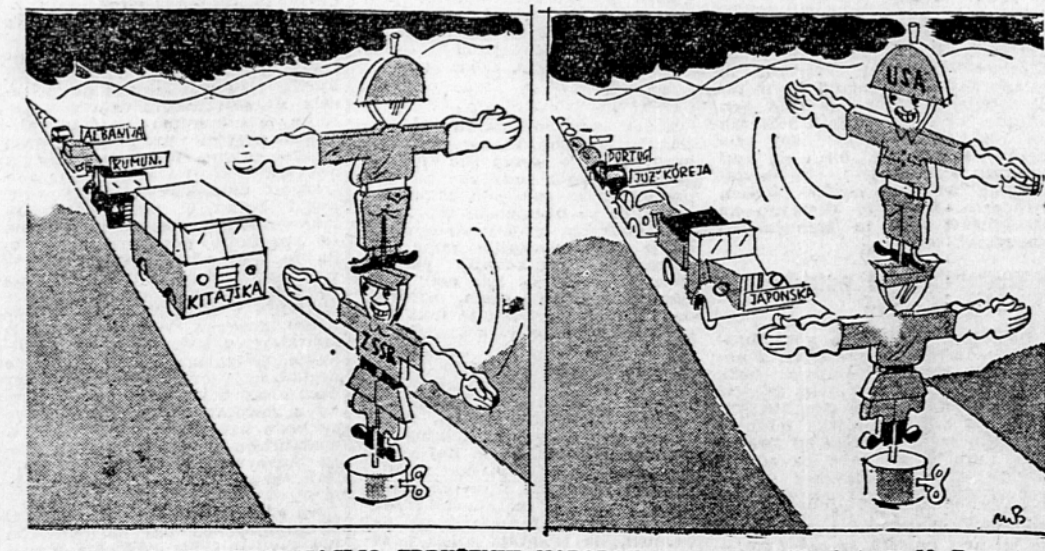
TELEGRAMI

LONDON, 8. nov. (r). Na banketu, ki ga je ob tradicionalnem sprejemu za diplomate sinoči priredil v Kremlju sovjetski zunanji minister Molotov v okviru proslave 37. obletnice Oktobrske revolucije, je predsednik sovjetske vlade Malenkov neuradno razpravljal z britanskim in ameriškim veleposlanikom o političnih odnosov med Vzhodom in Zahodom. Oba veleposlanika sta izjavila Malenkovu, da bi bile potrebne še nadaljnje take razprave, s čimer se je Malenkov strinjal. Malenkov se je razgovarjal tudi z jugoslovanskim veleposlanikom Vidličem. V tem razgovoru je sodeloval tudi prvi sekretar KP Hruščev. Jugoslovanski veleposlanik Vidlič je po razgovoru dejal, da je sovjetski voditelj izrazil željo sovjetske vlade, da živi v miru in prijateljstvu z Jugoslavijo, narkar je Vidlič odgovoril v istem smislu. — V Londonu bo nočjo britanski minister brez listnice v zunanjem ministrstvu lord Reading prisotvoval sprejemu, ki ga ob proslavi obletnice Oktobrske revolucije obreja sovjetsko veleposlanstvo.

PARIZ, 8. nov. (r). Preteklo noč so bile prekinjene vse telefonske in telegrafne zveze med Alžirom in Marokom, ko so uporniki seškali glavni podmorski kabel med obema državama.

NEW DELHI, 8. nov. (r). Izvršni odbor Indijske stranke kongresa je sprejel danes predlog Nehruja, da bo podal ostavko na položaj predsednika stranke, vendar je odbor odklonil njegov predlog, da bi začasno zapustil tudi položaj ministrskega predsednika. Odbor je označil ta njegov predlog kot »nesprejemljiv« ter je predlog Nehruja, naj spremeni svoj sklep.

PARIZ, 8. nov. (r). Sovjetski veleposlanik v Parizu Vinogradov je obiskal predsednika francoske skupščine Le Trocuerja ter mu ponovil povabilo, naj francoska parlamentarna delegacija obišče Sovjetsko zvezo. Le Trocuer mu je odgovoril, da do tega obiska ne more priti, dokler ne bo končana razprava o ratifikaciji londonskih in pariških sporazumov glede udeležbe Zahodne Nemčije v obrambi Evrope.

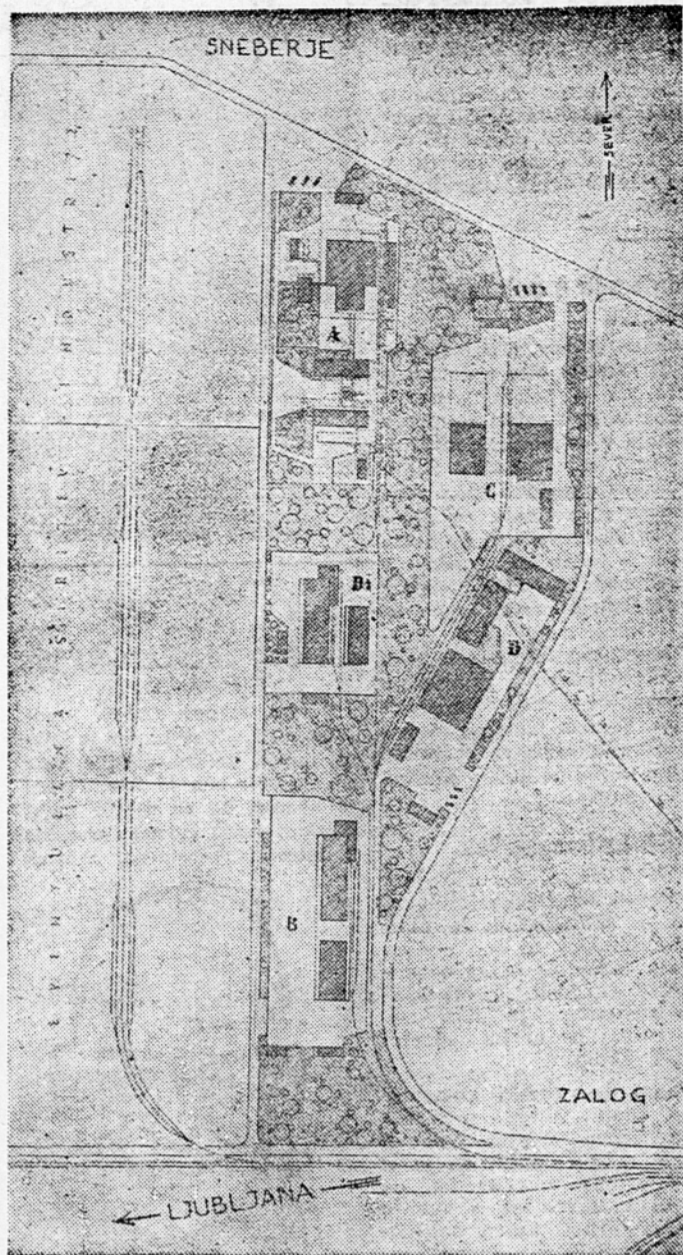
TEŽAVNA POT V ORGANIZACIJO ZDRUŽENIH NARODOV (Karikatura: M. Bregar)

V Zalogu raste gradbišče živilske industrije

V Zalogu je podjetje »Gra-
vis« prišlo s pripravami za
novo gradbišče. To pot gre za
gradnjo mesne industrije. Se-
verozahodno od sika, velik
traktor že skoraj 14 dni tra-
sira pot, po kateri bo tekla
novi industrijski tir za nova
podjetje. Ker gre za skoraj
kilometer dolgo progo, je pra-
vočasna zgraditev industrijskega
tira zelo pomembna. Dela
sedaj zadovoljivo napredujejo
in lahko pričakujemo, da bodo
čez mesec dni že pri kraju. Tako
bo mogoče glavne objekte graditi
že spomladi. Razen industrijskega
tira bodo letos pričeli graditi
še vodovod in kanalizacijo.

Gradnja industrijskega tira
je toliko bolj pomembna, ker
bo ta tir služil celi skupini
podjetij, ki jih bodo v kratkem
začeli graditi. V sosesčini
mesne industrije, o katere
gradnji so naši časopisi že

poročali — na drugi strani
industrijskega tira, — bo
zrasla nova tovarna za nam-
akalne naprave in ostale teh-
nične pripomočke. Nekaj sto
metrov bliže glavni cesti pa
bo podjetje »Slovenija-sadje«
sezidalo hladilnico za sadje.
Na prostoru, ki bo ob tiru še
na razpolago, bodo zgradili še
nekaj obratov, med njimi tudi
tovarno za brezalkoholne pi-
jake in sadne sokove. Tako bo
ta prostor postal lepo izobli-
kovano središče živilske in-
dustrije, ki bo pomembno
vplivalo ne le na preskrbo
mesta Ljubljane in celotne
Slovenije, temveč bo tudi va-
žen čimtelj v naši državi.
Zaloga in okoliške
vasi bodo s svoje strani imele
od novih podjetij tudi lepe

Legenda:
A: Klavnica in predelovalnica
mesa
B: Slovenija Sadje
C: Obrat za proizvodnjo nam-
akalnih naprav
D: Prostor, rezerviran za novo
industrijo
E: Tovarna sadnih sokov

koristi. Komunalna ureditev
tudi naselijo bo z graditvijo na-
vedene industrije lepo napre-
dovala. Nova stanovanjska
naselja bodo krasila lice teh
krajev. Najvažnejša korist pa
bo od vodovoda in kanaliza-
cije. Znano je, da ti kraji čr-
pajo vodo iz lokalnih vodnjakov,
ki imajo pomanjkljivo
tehnično opremo in so v stalni
nevarnosti infiltracije talne-
ga vodovoda. Razen tega pa tudi ne
vsebujejo zadostnih količin

Gospodarske vesti

Indijska korporacija za Indu-
strijski razvoj. V Indiji so usta-
novili Nacionalno korporacijo za
industrijski razvoj, v kateri je
direktno udeležena tudi indijska
vlada. Korporacija bo registra-
na v Delhiju kot privatna del-
niška družba z začetnim kapi-
talom 10 milijonov rupij. Pred-
sednik korporacije bo indijski
ministar za trgovino in indu-
strijo. Naloga korporacije bo, da
pomaga pri preučevanju načrtov
in preskrbovanju tehničnih uslug
ter investicij, ki so potrebne, da
se gradbeni načrti izvedejo.
Financiranje posameznih indu-
strijskih in postranskih naloga
korporacije.

Izvajalci tekstila brdsko pritož-
vali nad »neskrupulozno« japo-
nsko konkurenco na britanskem
tržišču. Zastopnik Japonske je
izjavil, da upa, da bodo ti raz-
govori koristni za »konstruktiv-
no in praktično rešitev nespor-
azumov. — Podobne razgovore
bo nato japonska delegacija
imela tudi s francoskimi indu-
strijalci.

Nadprodukcija v francoski pre-
mogovni industriji. Spričo ne-
ugodnega položaja na franco-
skem tržišču premoga se utegne
zgoditi, da bo francoska uprava
za premog (Charbonnage de
France) ta mesec ustavila delo
v francoskih premogovnikih še
za 2 dni (poleg nedelje). S tem
bi se število dni, ko se letos v
premogovnikih ni delalo, poveča-
lo na 9.

Promet skozi Suezki prekop.
Meseca avgusta je skozi prekop
1093 ladij s skupno tonazila
8.613.000 ton, kar predstavlja
glede na število ladij povečanje
za 4,2%, glede na tonazo pa za
11,9%. Na prvem mestu so ladje
pod britansko zastavo, za njimi
pa norveške, liberijske in fran-
coske ladje. Lani je zavzela
Francija tretje mesto.

Pocenitev avtomobilov v Zahodni
Nemčiji. Pomožni obrati
Italijanske družbe »Fiat« v Zahodni
Nemčiji so objavili znižanje
cena za standardni model
novega avtomobila »1100 — Sedan«
s 4 vrati. Pocenitev znaša
340 DM, tako da stane sedaj tak
avtomobil 5560 DM.

Porast industrijske proizvodnje
v Zahodni Nemčiji. Po podatkih
nemškega ministrstva za gospodarstvo
se je industrijska proizvodnja
v Zahodni Nemčiji septembra
povečala za 8,2%. Indeks proizvodnje, na bazi
1936=100, se je povečal od 171,4
na 185,5. Predstavnik ministrstva
je dodal, da se bo industrijska
proizvodnja po vsem sodeč povečala
tudi v oktobru in novembru.
Največje povečanje — namreč
15,9% — je bilo doseženo na
področju kapitalnih dobrin. To
povečanje industrijske proizvodnje
je posebno pomembno glede
na bližnje stroške za oborožitev
in glede na nameravano reformo
taksnega sistema.

V Manchesteru so se začeli raz-
govori med zastopniki japonske
in britanske tekstilne industrije.
Zadnji čas so se britanski pro-

KULTURNI RAZGLEDI

MIŠKO KRANJEC: Štiri novele

Koprka »Primorska založ-
ba« je v svoji zbirki sloven-
skih pesnikov in pisateljev
izdala štiri novele Miška
Kranjca. Zgodbe so ponatis-
njene iz knjig in revij, a zato
niso nič manj dobrodošle. Po-
sebej, ker so zaradi sorazmer-
no nizke cene dostopne vsake-
mu nakupovalcu.

Urednik knjige ni slabo pi-
satelj. Zato zapusti knjiga
bralcu enoten vtis v sebi za-
ključne zbirke. Iz nje je
prav lahko spoznat vse last-
nosti Kranjčevega pisanja v
njegovem prvem, predvojnem
obdobju. Res, novela, ki nosi
naslov »Majhne so te stvari«,
je bila natisnjena šele po vojni,
vendar je uglasena na isto
temo kot ostale, namreč na
temo socialne problematike
»malega« človeka v predapr-
ilski Jugoslaviji. Način, s ka-
terim se avtor te problematike
ločeva, je diskreten in nev-
siljiv. Zato v knjigi ne naj-
demo analize družbe, v ožjem
pomenu tega izraza, temveč
analizo človeka v tej družbi,
zgodbo njegovih težav, strem-
ljenj, bojev in hrepenenj. Popisi
kmetijske bede v Prekmurju
ostajajo morda prav zato
lahko še vedno pretre-
sejo bralca.

V »Kati Kustecovi«, zgodbi,
ki vsebuje toliko usodnih do-
živitev oseb, da bi samo ti do-
godi mogli napolniti strani
obsežne družinske kronike ali
pa romana, je fabula skržena
na skop prikaz najnujnejših
pripeteljav, prav tistih, ki
naj bi čim bolj nazorno upo-
dobili tesnobno, razbito in
razdvojeno življenje družine
sezonskih delavcev. Osebe pri-
hajajo in odhajajo, možje pu-
ščajo za seboj nosne žene, lač-
ne in nepreskrbljene otroke
in starce, ki naj bi skrbeli za
red pri hiši. Usoda jih z ne-
izogibno vezanostjo žene iz-
krajja v kraj, domov in spet
proč od doma, tako kot v li-
rični povesti o pričakovanju
in hrepenenju dveh starčkov,
v »Grlicah« žene nemir ma-
lega potepuha Draša po ne-
končnih prekmurskih cestah.
Ljudje so ujeti v začarani
krog lastne nesvobode, upajo
v prihodnost, a ne morejo ni-
česar storiti zanjo. Priljubljeni
so sprejemati življenje povsem
brezopojno naše; ne Kle-
pec Andrej (»Majhne so te
stvari«), ne Kati Kustecova,
ne njen mož, ne kdo drugi ne
more uveljaviti svoje volje.
Le »Rezonja« je ves drugi.
Morda je ta poleg Magdica v
Kranjčevem romanu »Os živ-

ljnja« sploh edina, res vse-
skozni aktivna oseba. Toda nje-
gova dejavnost je nelegalna,
protzakonita. Kriminal, s ka-
terim rešuje sebe in svoje
pred konkretno družbeno si-
tuacijo, je zato zanj le delna
rešitev, odkar je prikrlil za-
boj z denarjem, nima več mi-
ru. Legalni, uradni pravici je
tudi tu zadoščeno, in če je
Rezonja pabelnil pred kazni-
jo, se svoji usodi vendarle ni
mogel izogniti.

S svojo skromno in tiho
preprostostjo, zavzema zgodba
»Majhne so te stvari« prav
gotovo najvidnejše mesto
med novelami. Zgodba pre-
prostega uradnika je tako
zelo intimna, neposredna in
pristna, da ni danes prav go-

film SKEGA PLATNA

... in v začetku je bil greh

Kdor bi iskal v tem najnove-
šem Capovem filmu Maupassant,
iskal za zanimanje. Res je sicer,
da je režiser Cap kot scenarist
vzel za predlogo Maupassantovo
novelo »Zgodbo kmečke dekle«,
vendar pa je od nje oprani samo
golo fabulo, ki jo je v scenariju
naš licenčni filmski uradnik
svoje predelal, dodal nekatere
ve tipe, tako gospodarjevo ženo,
Maupassant pa piše v noveli, da
je bil gospodar vdovec, in to celo
dvakrat. Cap je dalje pustil ži-
vostni, čustveni, oči, in dodatki,
ki jih pač več ali manj upravi-
čeno zahteva že filmski scenarij
kot tak, njegova dramaturgija in
končno filmska realizacija sama.
Seveda pa je drugo vprašanje
upravičenosti takega postopka, po-
sebej če gre za avtorja, ki je po-
menljivo v svetovni književnosti
veliko ime in veliko umetnost. To
vidimo že v delstvu, da ni
Francoski, ki brez dvoma radi po-
sredujejo po filmizaciji svojih las-
nih del. Maupassant, kaj ne reči
smajajo in spominjajo se samo
čudovitega, a žal nedokončanega
filma znamenitega režiserja Re-
noirja »Nedeljski izlet«, ki je prav
po snopet po Maupassantovi
noveli.

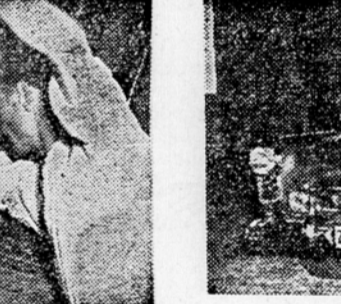
V Capovem filmu so mračne
obale Bretagne in njenih kmetov
zamenjale obale sredozemskega
Jadrana, konkretno Koprsko, za
kaj, kateri deloma se odvijata
na platnu, pa točno ne ve, kaj
so, kakšne narodnosti in nismo si
točno na jasnem niti s časom.
Ostala je le gola zgodba brez
Maupassant, delno prva po nemi-
sko sentimentalni in nekem
čudnem in napačnem Capovem
pojmovanju Maupassantovega na-
turalizma naravnost brutalna.
Problematika Roze in njenega za-
povednega hlapca Marka je Cap
prikazal zgolj na površinski, ka-
sualni podlagi, ki jo je podkre-
pil z vzporednim prikazovanjem
naskoka žrebca na kobilo in roj-
stvo Rozinega nezakonskega otro-
ka s kotivito mladega konjca.
Ti prizori, ki jih domiselni,
vzporedno podpirajo ritmično

V TIHOTAPLJENO BLAGO

Med tujimi turisti, ki pri-
hajajo v Jugoslavijo, je tudi
precej takih, ki prinašajo s
seboj — eni v manjši, drugi
v večjih množinah — najraz-
ličnejše črnoborzijsko blago.
Toda poleg tega so se v
zadnji polovici tega leta ori-
entirali na Jugoslavijo tudi

rov. Začuden povedo, da se
jim ni niti sanjalo, kaj so vo-
zili v svojem avtomobilu.
Mislim, da se po vsem tem
ni treba več čuditi, od kod
nekaterim tujim »turistom«
toliko denarja, da ga na ve-
liko zapravljajo po naših naj-
dražjih gostiščih. Zato bi bila

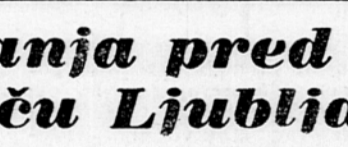
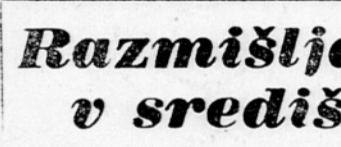
pri nas zapravijo. Gotovo bi
bila prva številka silno mala,
le majhen odstotek nasproti
drugi.
Na slikki vidite moderno li-
muzino, ki je služila za tiho-
tapljenje enemu izmed tujih
»turistov«. V njej so naši ca-
rinski usnjen človek, poln ur

silno zanimava statistika o
tem, koliko naših dinarjev na-
kupijo tuj turisti po redni
poti in koliko jih dejansko

in drugih prekupčevalskih
predmetov. Prav isto blago so
potegnili tudi iz skrivnih lu-
kenj pod sedeži.

Previdna kanalizacija bo
odvajala vso vodo v Ljublja-
nico, obenem pa bo služila
tudi za kanalizacijo Zaloga
kot zbiralni kanal ob glavni
cesti.

»močnejši mednarodni trgov-
ci«, ki imajo svoja središča
na Dunaju in v Trstu. Saj
skoraj ne mine več dan, da
ne bi imeli naših carinikov opravi-
titi vsaj z enim takih primerov.
V nekaj zadnjih mesecih
so naši carinski organi zape-
nili 18 avtomobilov, ki so slu-
žili za tihotapljenje, 4.832 roč-
nih ur, okrog 10.000 nalivnih
peres, kemičnih in patentnih
svinčnikov, okrog 544.710
brivice, 50 kg kamenkov za
vžigalnike, 1.021 žepnih nožev,
181 kg orlic, brošk in druge
garniturne stvari, 241 kompletov
igralnih kart ter še mnogo
raznih drugih predmetov.

Zadnje pocentve, ki privabljajo pred izložbe in v trgo-
vino radovedneže, pa tudi resne kupce, so naletele med po-
turbniški na žal razliko ceno. Nekateri opravijo z njimi
le izredno kmetno oko, češ nič posebnega, drugi se glede na
priloge očitno prevelike razlike med prejšnjo višjo in
novo nižjo ceno nevoljni, ker se jim zdijo sprito tega nje-
hova kupna med dokaj nesigurna, tretji pa jemljejo vse to
dogajanje tako, kakor je prav: posledica šele začete akcije
za znižanje cen se že kaže v tem, da se je naglo naraščanje
cen zadnjih mesecev ustavilo in da smerno morda le gle-
dati na to akcijo kot na začetek spoznanja in resnega pri-
zadevanja prav vse naše skupnosti za solidnejšo politiko cen.

da se da opravičiti le ali z trazi-
vno enostnostjo teh stvari, ali z
verjetnostjo, da po prejšnji ceni
sploh ne gre v promet.
Bolj občutno je pocentva nekate-
re izdelke »vretja« v Stritarjevi
ženske jopice od 3150, 2500, 3000 in
3220 na 2700, 2750, 2500 in 2800.
Predpanski, ki je stal prej 590,
stane sedaj 520 in šal prej 1290,
sedaj 1090. Nekaj moških sveter-
jev lahko za 3000 dni in ga do-
bite torej za 900 dni ceneje kakor
še pred kratkim.
Sicer pa je, kakor že rečeno,
pri tekstilu na splošno vse do-
kaj »zmrnjeno«. Prav nič se ni
vpremenilo ne pri Varteksu in
»Manufakturi« v Copovi (tu in tu-
di drugje je šel žamet celo gor,
od prejšnjih povprečnih 1000 dni
na 1450, tako da je sedaj celo
dražji kakor je bil), ne pri
»Siskanu« v Stritarjevi. Vse po sta-
rem je tudi pri »Svili« (bivšem
Urbanecu), izbiri in Cicibanu na
Miklošičevi cesti in Manufakturi
na Titovi cesti.

Razmišljanja pred izložbami v središču Ljubljane

Se najbolj se pozna pri čevlji
Ce greste v Ljubljani po Karde-
ljevi, Copovi, Stritarjevi, Miklošič-
čevi, Gosposvetki in Titovi ce-
sti — torej skozi ulice najboljše
središča — in se ustavite pred
izložbami prodajnih obutev, vidite
da, se je obutev kar precej po-
cnila. Na primer pri »Zarji« (v
Kardeljevi ulici; prva številka je
stara, druga je nova nižja cena;
tako v vsem tem sestavku): moški
nizki čevlji 4160, 3800; 5120, 5020;
3650, 2990; 3750, 2900; 4510, 3100;
4950, 3590; moški gorjariji 5200,
4800, 5700, 4500; ženski nizki čev-
lji: 5200, 2000; 2900, 2500; 4090,
2800 (črni semis); visoki rjavci se-
mis: 4020, 3500; visoki rjavci boksi:
4800, 5700, 4500; ženski nizki čev-
lji — Podobno je pri Luxorju in Čo-
povi ulici: ženski črni semis: 4500,
3900, 4700, 4100; visoki boksi rjavci
(Skorenjčki): 5200, 4900. Isto velja
za »Astro« v tej ulici in za »Eli-
to« v Nazorjevi ulici.
V drugih trgovinah obutev po-
zgoraj omenjenih ulicah ni poceni-
tve; vsaj po cenah na listkih
se ni videti. To velja za Indu-
strijsko obutev Kranj in Copovi,

»Triglava« (Peko) na Miklošičevi,
»Tromostovje« pri Tromostovju in
»Borova« na Titovi.

Pri tekstilu — dobra volja
in komaj kaj več
Kar se tiče tekstila, so pocenti-
ve redke in z majhnimi izjemami
skoraj le simbolične. Bolj so po-
sledica dobre volje posamezne tr-
govine, pokazatelj pripravljenosti za
pocentitev, kakor pocentitev, ki bi
se potrošnikom res poznala. Za
tem delu lahko tudi psihološka
presoja trgovskega vodstva, ki ve-
da se bo kupec prej ustavljal pre-
izložbo s prečrtanimi cenami, ka-
kor pred tako, kjer tega ni; s
tem pa se poveča tudi verjetnost,
da bo kupec le stopil v prodajal-
no in kupil to ali ono. Na pri-
mer pri »Biserki« v Nazorjevi ulici
so se na primer moške spodnje
hlače pocenile od 980 na 940
in od 940 na 920; šal od 595 na
585; pižame od 2795 na 2740 in od
2990 na 2930; garniture (srcaja in
spodnje hlače) od (že tako never-
jetno visoke cene) 4090 na 4010;
srcaja od 1695 na 1655, v naspodju
s tem je pocentitev nekkih »Toper-
sraja od 1855 na 1370 tako velika,

»Keramiki« v Nazorjevi. Ser-
vise za koprsko (620) se je po-
cnil od 822 in 596 na 489 in 390,
za pecivo od 782 in 628 na 528 in
425. Pri »Keramiki« pa je takole:
domač porcelanast krožnik prej
290, sedaj 180, skodelice prej 160
in 130, sedaj 140 in 105, servis za
vino prej 1013, sedaj 570 in servis
za žganje prej 650, sedaj 580.

Sklep
Sodeč po pocentivah drugje,
zlasti v Zagrebu, za katerega smo
brali, da se je posamezno metrsko
blago pocenilo tudi za 1000 dni
pri metru in celo več, lahko re-
čemo, da so ljubljanski uspehi na
tem področju dosele skromni in
da je zajela pocentev samo zelo
majhen del vsakdanjih potreb-
štin. Verjetno je, kar trdi ljub-
ljanski trgovina sama, namreč,
da so njene kalkulacije tako na-
peta, da ne dopuščajo šarenja, ki
se utegnile slabo končati za
marškatero podjetje. To verjet-
nost bo lahko dokazala ali ovrgla
posebna komisija ljubljanske
mestne inšpekcije tržišča, ki že
pregleduje trgovske kalkulacije.
Bilo bi koristno, če bi kaj več o
tem izvedela tudi javnost. Dotle-
bi bilo prav, da trgovina nade-
ljuje v mejah realnih možnosti,
kar je začela, industrija pa naj
pomisli, da je pravi ključ prav-
zaprav v njenih rokah; če bi se
ta zganila, bi se poznale pocen-
itve čisto drugače, fr.

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnan Rawlingsove — Riše Miki Muster

412.

Praden je Jody zvečer odšel z njive, je opazil, da so koruzne kali pokukale iz zemlje. Drugo jutro je poskusil Slaka privezati, toda ta je začel divjati kakor blazen. Metal se je po tleh in se zaletaval za glavo, da ga je moral Jody nemudoma osvoboditi, če ni hotel, da se pobije. Brž ko je bil spet prost, je Slak oddirjal v gozd in ga ves dan ni bilo na spregled. Jody pa je murlično gradil zahodno stran plota. Nekaj časa mu je pomagala tudi mati in hitro sta porabila vse drogeve. Potem sta se ulili dve plohi druga za drugo in kmalu so koruzne kali štrlele za prst visoko.

413.

Ko jih je šel Jody drugo jutro ogledovat, je na njivi našel Slaka, ki je zadovoljno mulil sočne poganjke. Jody je stekel k materi: »Mama, pomagaj mi, da pripeljeva še drogov, Slak je vrtil s severne strani!« Mati je hitro pregledala položaj. »Neumnost,« je rekla, »preskočil je plot na najvišjem mestu. In zdaj nam je požrl še drugo setev.« Sledovi so nedvomno kazali, da govori resnico. Jody je otrplo in blodno strmel predse. »Saj se ni dosti pojedel, mama,« je dejal nazadnje. — »In kdo mu zabrani, da ne požre še ostanka?« Odločno je odšla v hišo. »Zdaj je tega dovolj!«

414.

Jody je bil kakor omamljen, ne misliti ne čutiti ni mogel. Ni si upal pogledati Slaka. Od taval je v hišo, se vrgel na posteljo in se z obrazom zaril v blazino. Ni se začudil, ki je zaslišal, da ga kliče oče. Pogovor staršev je bil tokrat kratek. Jody je bil pripravljn na hudo, slutil ga je že nekaj dni, toda kar je zaslišal zdaj, je bilo hujše od vsega, česar se je bal. »Jody,« je govoril oče, »vse smo poskusili, kar se je dalo. Ne morem ti povedati, kako hudo mi je zate. A setve si ne moremo pustiti uničiti. Vzemi srnjaka v gozd, priverži ga k drevesu in ga ustrelj!«

Mlinska industrija domžalske okolice v čudnem testu

Mlinarji, zaposleni v obratih mlinske industrije v okolici Domžal, se niso mogli pritoževati na slabo materialno življenje. Pijančevali so, živelj v razkožju in nekateri izmed njih so si celo gradili hiše. To njihovo početje so spremljali kriminalistični organi tajništva za notranje zadeve Ljubljana-okolica, organi LM postaja Domžale in Kamnik, ki dobro vedo, da se iz mesečnih prejemkov tako ne da živeti. Opazovali so in kmalu ugotovili od kod mlinarjem in drugim sredstva za lagodno življenje. Začelo se je v mlinskem obratu Homec pri Radomljah. Kriminalistični organi so se najprej pogovorili z Viktorjem Matjanom, šoferjem pri trgovskem podjetju Kočna in njegovim spremljevalcem Francem Vrtačnikom. Posebno zgovoren je bil Vrtačnik, seveda šele po tem, ko so mu bili predloženi dokazi. Na široko je opisal, kako mlinarji in obratovodje mlinskih obratov v okolici Domžal na veliko krajejo moko in jo prodajajo. Kako bi tudi tega ne vedel, saj je sam kupil od njih okrog 15.000 kg moke po ceni, ki je dosti izpod tržne. To moko je prodajal naprej vsem mogočim pekom in gostilničarjem ter celo poslovojni kmetijski zadrugi v okolici Kamnika. Eden izmed najbolj vztrajnih kupcev te družbe je

bil pekovski mojster, sedaj poslovodja mestne pekarnice Kamnik, Franc Perne, ki je, kakor sam pravi, kupil okrog 4.500 kg moke. Kriminalistični organi so za vsak primer obiskali še druge mlinske obrate v domžalski okolici in ugotovili, da se moka ni kradlo le v tistih obratih, ki ne delajo. V vsak mlin dobijo dobro in slabo žito. Iz dobrega žita se ustvarjajo viški moke, ki napolnijo na stotine vreč. In te viške so mlinarji in obratovodje nalagali šoferjem raznih podjetij in drugim kupcem na vozove takrat, ko so ti prišli po legalno moko. Med njimi je bil seveda tihi dogovornik. To delo je šlo kaj gladko izpod rok, saj ni nihče kontroliral, koliko viškov ustvarja posamezni mlin in kam grejo ti viški. Če se je direktorju včasih zadelo, da s kakim mlinarjem ali obratovodjem ni kaj v redu, ni šel v globino zadeve, temveč osumljenega mlinarja ali obratovodjo prenesel v drugi mlinski obrat. S takim ravnanjem se tavatine res ni moglo ugotoviti, temveč se je le dala možnost nadaljnji spekulaciji. Doslje ugotovljena ukradenja količina moke sega že za mnogo nad 30.000 kg, s katero so si tatovi in njihovi sodelavci kopicili denar, sebi v

korist, skupnosti pa v veliko škodo. Preiskava te zadeve je še v teku in ko bo končana, se bo izkazalo kam sega aktivnost vseh tistih, ki so vnesli mlinsko industrijo domžalske okolice v to, kaj čudno testu. In teh je dolga, dolga veriga. E. K.

Prva višja šola za ekonomijo gospodinjstva bo ustanovljena v Zemunu

Beograd, 8. nov. Gospa doktor Margarit Hockin, šef oddelka v oddelku za prehrano organizacije FAO se je razgovarjala s prosvetnimi strokovnjaki in predstavniki nacionalnega komiteja FAO za Jugoslavijo o strokovni pomoči v zvezi z otvortivjo naše prve višje šole za ekonomijo gospodinjstva. To šolo bodo prihodnje leto odprli v Zemunu. Za njeno ureditev in nabavo učil bodo uporabili 120 milijonov dinarjev. Šola naj bi usposabljala strokovne delavce, ki naj bi kot učitelji predavali na srednjih gospodinjstvih in osemletnih šolah o ekonomiji gospodinjstva. (Prehrana, struktura prehrane, psihologija družine in vzgoja otrok itd.). Direktor šole bo poslan v Francijo ali Nemčijo, da bo proučeval šolski načrt v tamošnjih šolah za ekonomijo gospodinjstva.

Oglašujte V SLOVENSKEM POROČEVALCU

DNEVNE vesti

KOLENDAR

Torek, 9. novembra: Nevenka.

Planinsko društvo Ljubljana

Planinsko društvo Ljubljana priredi skupinski izlet, 14. novembra, Pivka—Petelinje—Slovenska vas—Sv. Trojica—Pivka. Prijave v pisarni.

Uprava za ceste LRS, Tehnična sekcija Maribor sporoča, da bo most čez Mežo v Crni na cesti Dravograd—Crna v km 25.025 zaradi popravil zaprt za ves promet od 9. do 15. novembra 1954. Preusmeritev prometa v tem času ni mogoča.

Vsak lahko obišče izprašanega pedikerja, da opravi kurja očesa in trdo kožo vraslih nohtov v meso. Kopalšice, Miklošičeva 20. Cena 50 din.

Z dopisnim tečajem se hitro naučite esperanta. Prvo lekcijo pošlje proti priložni 50 din zveže esperantistov Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

Automobilska podjetja: Stare nerabne, defektne avtomobilske zračnice, črne, vseh dimenzij in vsako količino kupi in najbolje plača podjetje »VULKAN«, Ljubljana, Zaloška cesta št. 20, telefon 30-945.

GOSADOV »Planinski čaj« je priznana dobra pijača in najboljšo okrepilo v hladnih zimskih dnevih. »JELA« sol za kopanje izdelana iz najboljših surovin, je enako vredna kopalnim solem svetovnega slovesa. Osvežuje, krepi živce in desinficira.

Res odlično sredstvo za čiščenje štedilnikov je kromov prašek. Polira kovinske dele tako, da z najmanjšim trudom imas vedno vzorno čist štedilnik.

KROSAN je edino zanesljivo sredstvo, ki prepreči gnitje krompirja. Dobi se v zadrugah, semenarnah, drogerijah itd.

NARTA kolonjske vode. NARTA toaletne kreme so priznane najboljše — zato ne pozabite zahtevati izrecno.

Dotrpel je naš ljubi oče, stari oče JANEZ ZORKO. Pogreb dragega pokojnika bo v torek ob 8. uri na pokopališču v Cerklah ob Krki. Zalujoci: sin Martin, snaha Anica, vnučkinje: Majda in Silva ter ostalo sorodstvo. Skopčice, 8. novembra 1954.

OPERA

TOREK, 9. nov. zaprto. SREDA, 10. nov. ob 19.30: Gounod: Faust. Abonma red H. CETRTEK, 11. nov. ob 19.30: Hrištit: Ohridska legenda. Abonma red F. PETEK, 12. nov. ob 19.30: Verdi Ples v maskah Gostovanje Rudolfa Francija. Abonma red Petek popoldanski.

MESTNO GLEDALIŠE LJUBLJANA

Gledališka pasaža Torex, 9. nov. ob 16: Tennessee Williams. Strelca menajerija. Red Torex popoldanski. Vstopnice so tudi v prodaji. Ob 20: Tennessee Williams, Steklena menajerija. Zaključena predstava za TSS I.

Sreda, 10. nov. ob 20: Christopher Fry, Gospa ne bo zgorala. Red Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji. Četrtek, 11. nov. ob 20: Mira Mihelja Zlati oktober Izven. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 10 do 11 in od 14 dalje.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠE Ljubljana — Mestni dom

Sreda, 10. nov. ob 8: F. Zizek: »Miklova Zala«, ljudska igra z godbo, petjem in plesom. Izven. Sobota, 13. nov. ob 20: Spicar: Pliš: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra. Red A. Vstopnice so tudi v prodaji. Nedelja, 14. nov. ob 16: Spicar: Pliš: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra.

Nedelja, 14. nov. ob 20: F. Zizek: »Miklova Zala«, ljudska igra z godbo, petjem in plesom, izven. Ker pri zadnji predstavi Miklova Zala mnogo obiskovalcev ni dobilo več vstopnic ljube kupite že v predprodaji v Mestnem domu od torika dalje, rezerviranje tel. št. 30-860.

MESTNO LUKOVNO GLEDALIŠE ROCNE LUTKE

Restljava cesta 28 SREDA, 10. nov. ob 8.30 in 10.30: Gostovanje v Zgornji Kungoti. Ob 14: Gostovanje v Sentilju v Slovenskih goricah. Ob 16.30: Gostovanje v Apačah. CETRTEK, 11. nov. ob 8: Gostovanje v Radenskih. Ob 10.30 in 12.30: Gostovanje v Kržiževcih pri Ljutomeru. PETEK, 12. nov. ob 8.30: Gostovanje v Bučkovich. Ob 11.30: Gostovanje v Desterniku. Ob 15: Gostovanje v Trnovski vasi. SOBOTA, 13. nov. ob 8: Gostovanje in Cirkulanh. Ob 11 in 13: Gostovanje v Markovich.

MESTNO GLEDALIŠE CELJE

Sreda, 10. nov. ob 20: Luigi Pirandello: Šest oseb išče avtorja — premierski abonma in izven. Četrtek, 11. nov. ob 20: Luigi Pirandello: Šest oseb išče avtorja abonma red četrtek in izven. Petek, 12. nov. ob 15: Luigi Pirandello: Šest oseb išče avtorja — I. šolski abonma. Sobota, 13. nov. ob 20: Luigi Pirandello: Šest oseb išče avtorja — abonma red sobota (delavski) in izven. Nedelja, 14. nov. ob 15.30: Luigi Pirandello: Šest oseb išče avtorja — abonma red nedelja in izven. Torek, 16. nov. ob 20: Luigi Pirandello: Šest oseb išče avtorja — abonma red torek in izven.

UMRLI

Dotrpel je naš ljubi oče, stari oče JANEZ ZORKO. Pogreb dragega pokojnika bo v torek ob 8. uri na pokopališču v Cerklah ob Krki. Zalujoci: sin Martin, snaha Anica, vnučkinje: Majda in Silva ter ostalo sorodstvo. Skopčice, 8. novembra 1954.

JUGOINSPEKT, podjetje za kontrolo blaga — direktaja Ljubljana, sporoča v imenu kolektivna in sindikalne podružnice, da je umrl njegov zvesti sodelavec, tovariš

FRANJO KOVAČ

Dragega tovariša in prijatelja bomo ohranili v najlepšem spominu. Pogreb bo danes, 9. nov. ob 15.30 iz Nikolajeve mrliške veže. Ljubljana, 7. novembra 1954.

Po dolgotrajni in hudi boleznii naš je v 74. letu starosti zapustila naša dobra mama ANA MRAVLJE, roj. MUSIC

Pogreb bo v sredo, 10. nov. ob 9. uri dopoldan iz Višar na farno pokopališče v Smedniku. Zalujoci: mož Janez, otroci Franc, Stanko, Vinko in Anica, bratje Janez, Andrej, Peter in ostalo sorodstvo in znanstvo. Vkrbce, Crnuče, Linz, Kanada.

V 72. letu starosti nas je zapustil mož, oče in stari oče VALENTIN GRABEC upokojenec.

Pogreb bo danes, 9. t. m. ob 15.30 uri na Ježici. Zalujoci: žena, sinovi in hčere s družinami ter ostalo sorodstvo.

Dotrnela je naša nepozabna DARINKA OŠLAK, roj. JOŠT

K večnemu počitku jo bomo položili danes, 9. novembra na Trsatu. Globoko zalujoci rodbine: Ing. Ošlak, Ing. Jakševič, dr. Jošt, dr. Ing. Kočvar, Reka, Celje, Ljubljana.

ZAHVALE

Ob nenadni izgubi našega očeta FRANCA GOLOREJ posestnika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste s svojo pomočjo in nežno pridni potli. Posebno se zahvaljujemo čest. duhovščini, pevčvam, gasilcem in sovaščanom za izkazano nam poslednjo čast. 9. v. toklem, 5. XI. 1954. Zalujoci: žena, sinovi in hčere.

KONCERTI

Simfonični koncert Slovenske filharmonije s solistom Robertson Sletensom iz Pariza in dirigentom Albertom Keck-Seezlerjem iz Mannheimla bo v petek, 12. t. m. za rdeči abonma. Na sporedu je »ozartova Simfonia v g-molu, Prokofjeva II. koncert za violino in orkester in Schubertova 7. simfonia v C-duru. Prestolne vstopnice so v prodaji od danes naprej v blaginji Slovenske filharmonije od 300 din navzdol.

PREDAVANJA

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov, Ljubljana, prireja dne 9. novembra 1954 ob 22. uri v predavalni prirodoslovne-matematične fakultete, vhod iz Gosposke ulice, predavanje univ. prof. ing. Jenko Rudolfa: »O avto-cesti Ljubljana—Zagreb.« — Vabljeni.

Društvo matematikov in fizikov prireja v sredo, dne 10. nov. ob 20. uri v novi fizikalni predavalnici v Jadranski ulici predavanje asistenta Jannika Darika pod naslovom »Betatron« z istočasnim ogledom stroja.

Geografsko društvo vabi svoje člane in zainteresirane na simfonjski koncert univ. prof. dr. Iva Rubica iz Zagreba o temi: »Urbanizem in geografija«. Predavanje bo v sredo, 10. novembra, ob 20. uri v balkonski dvorani univerze.

RADIO

SPORED ZA TOREK Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester) »Slovenski narodni pesmi, 7.10 Jutrarnji orkestralni spored (B. Smetana, J. Sibelius, N. Rimski-Korsakov); 7.30 Gospodinski nasveti; 11.15 Cicibanon — Soba; 12.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 12.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 12.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 12.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 12.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 13.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 13.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 13.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 13.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 13.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 14.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 14.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 14.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 14.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 14.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 15.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 15.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 15.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 15.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 15.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 16.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 16.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 16.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 16.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 16.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 17.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 17.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 17.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 17.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 17.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 18.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 18.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 18.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 18.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 18.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 19.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 19.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 19.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 19.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 19.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 20.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 20.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 20.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 20.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 20.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 21.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 21.15: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 21.30: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 21.45: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 21.55: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra; 22.00: »Naj bo stara al pa mlada«, spevoljra.

LEKARNA RAVNE na Korškem

razpisuje mesto FARMACEVTSKEGA POMOČNIKA z izpitom. Nastop službe takoj.

Sprejemmo za takojšen nastop:

ADMINISTRATORKO s popolno srednjo šolo, z znanjem stenografije in strojepisja s prakso, SKLADIŠČNIKA s popolno srednjo šolo in prakso v trgovini ali z nepopolno srednjo šolo in 10-letno prakso, PRODAJALCA — trgovskega pomočnika — po možnosti s prakso v pohištvni stroki. Pismene ponudbe dostavite osebno na: »LES-LJUBLJANA«, poslovalnica Ljubljana, Linhartova 3.

RUDARSKO TOPIONIČARSKI BAZEN — BOR

potrebuje VEČ KOMERCIALISTOV, ki poznajo zunanje trgovirne posle in z znanjem enega od tujih jezikov (francoski, angleški ali nemški). Plača po tarifnem pravilniku ali po pogodbi. Stanovanja zagotovljena. Rošnje v opisu dosežane službe in v življenjskem dostavi personalni službi direktorja Bazena — Bor.

ŠE NEKAJ... »

Dve smrtni nesreči

23-letni Jože Belc iz Creta je bil zaposlen pri podjetju Graditelj Celju. Ko so delali na stanovanjskem bloku v Malgajevi ulici je nastal stik električne toka visoke napetosti pri stroju za mešanje betona. Pri prestavljanju stopnje je Belc prišel s tokom v dotik, kar je povzročilo njegovo smrt. Tudi z umetnim dihanjem ga niso več obudili k življenju. Pri nesreči je bil lažje poškodovan še en delavec.

7-letni Jože Potočnik iz Trilne

na pri Rogatcu je zlezal na neko zidno ograjo. Iz zidu se je odkrulis velik kamen, zaradi česar je otrok padel z zidu. Pri padcu je kamen zadela otroka v trebuh. Zaradi težkih notranjih poškodb je otrok podlegel. M. C.

Ronarski napad v Trbovljah

Preteklo sredo je okrog pol 8. ure jutraj neki delavec v Trbovljah napadel neznanca Jakoba Maruševca. Potem, ko ga je udalil s kolo po glavi tako močno, da je obeležil nezvestev, mu je iz žepa ukradel 22.000 din. Hudo poškodovan Maruševc se zdravi v bolnišnici, napadalca pa zasledujejo.

Usnje si je prilastila

Marija Gošnjak je bila kot delavka zaposlena v tovarni »Konus« v Slovenskih Konjicah. Od decembra 1952 do maja 1954 si je v tovarni postopoma prilastila usnja v vrednosti okrog 37.000 dinarjev. Ker je bila škoda poravnana jo je sodišče v Celju obsodilo na razmeroma enlo kazen 30 dni zapora. M. C.

Obsojeni krivci hude prometne nesreče v Mariboru

Sindikalna podružnica komunalne uprave v Mariboru je za svojo skupno izlet v Hudi kot. Za vodjo skupine je bil določen Peter Lorenčič, ki je bil osebno odgovoren, da ne bodo udeleženci vedno vinjeni. Na glavni obravnavi pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je ugotovilo, da je Lorenčič dovolil šoferju Bogomirju Leserju uživati alkoholne pijače, kar je imelo za posledico, da je šofer vozil s prekomerno hitrostjo 40 do 50 km. Čeprav bi smel voziti le največ do 30 km na uro. Zaradi tega ni mogel zvoznika na Koroski cesti in je tako

Ogoljufala sta državno posestvo

Stefan Morn je bil zaposlen na državnem posestvu v Pekrah kot delovodja in ekonom menze, za katero je nabavil poleg drugega tudi vino. Pri tem se je posluževal sodi, ki mu ga je preskrbel Alojz Lončarič od nekega gostilničarja. Sod je bil cementiran, da drži 117 litrov, dejansko pa je držal 153 litrov. Morn in Lončarič sta se sporazumela, da si bosta ob vsaki nabavi vina za menzo pridržala razliko, kar sta storila 15-krat. Tako jima je ostalo skupno 576 litrov vina v vrednosti 55.000 dinarjev na škodo državnega posestva Pekre. Sodišče je Moma obsodilo na 4 mesece, Lončariča pa na 5 mesecev zapora.

Obsodba poklicnega goljufa

Franc Mikolič je bil nekoč organ ljudske milnice v Mariboru. Kmalu je začel na krivica pota in se začel preživljati s tatvarstvom goljufijami. Ko je lani prestal kazen 6 mesecev zapora, je namesto da bi se zaposlil, začel ponoviti in se družiti z delovnezniki. V enem mesecu je izvršil vrsto kaznivih dejanj, kakor izsiljevanje, goljufije in tatvine. Izdal je se tudi za varnostnega organa in z naperjeno pištolo grozil neki oškodovanci, da mu je dovolila, da je odnese radijski aparat in kazen 12 mesecev zapora. Sodišče mu je odmerilo 3 leta in 6 mesecev strogega zapora. D. J.

Danes obhaja 10. obletnico svoje ustanovitve

Krajska divizija. Ustanovljena je bila 9. novembra leta 1942 na Kozari. Med narodnoosvobodilno vojno je sodelovala v 1.183 spopadih, uničila 57.493 sovražnikov in dala deset narodnih herojev.

Javno se zahvaljujem dr. Goljkoviču Milanu, sektorskemu zdravniku v Zgornji Ščavnici

in Slovenskih Goricah. Sod je bil cementiran, da drži 117 litrov, dejansko pa je držal 153 litrov. Morn in Lončarič sta se sporazumela, da si bosta ob vsaki nabavi vina za menzo pridržala razliko, kar sta storila 15-krat. Tako jima je ostalo skupno 576 litrov vina v vrednosti 55.000 dinarjev na škodo državnega posestva Pekre. Sodišče je Moma obsodilo na 4 mesece, Lončariča pa na 5 mesecev zapora.

Obsodba poklicnega goljufa

Franc Mikolič je bil nekoč organ ljudske milnice v Mariboru. Kmalu je začel na krivica pota in se začel preživljati s tatvarstvom goljufijami. Ko je lani prestal kazen 6 mesecev zapora, je namesto da bi se zaposlil, začel ponoviti in se družiti z delovnezniki. V enem mesecu je izvršil vrsto kaznivih dejanj, kakor izsiljevanje, goljufije in tatvine. Izdal je se tudi za varnostnega organa in z naperjeno pištolo grozil neki oškodovanci, da mu je dovolila, da je odnese radijski aparat in kazen 12 mesecev zapora. Sodišče mu je odmerilo 3 leta in 6 mesecev strogega zapora. D. J.

Britanski svet za kulturne zveze z Jugoslavijo

Savez lekarskih društev FNRI in Medicinska fakulteta v Ljubljani vabijo na »Razstavo britanskih medicinskih ilustracij«, ki bo od 9. XI. do vik. 12. XI. t. l. v Centralnem higijenskem zavodu. Vhod v razstveni prostor je na Petkovškovev nabrežju št. 3a (prej Sent-petrsko nabrežje — t. j. ob Ljubljani pred prostori Centralne lekarnе) — Razstava bo odprta ob navedenih dneh vedno od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure. Dekanat.

ZADNJE VEŠTI

Generalna skupščina OZN

Prporočilo agencije za podpiranje palestinskih beguncev — Višinski o mednarodni agenciji za atomsko energijo

New York, 8. nov. (AFP). Agencija za pomoč palestinskim beguncem je Generalni skupščini OZN predložila danes svoje poročilo, s katerim priporoča, naj se še za 5 let podaljša mandat agencije, ter da se ostane sklad 200 milijonov dolarjev za podpiranje palestinskih be-

guncev. Agencija je tudi predlagala, naj bi se v prihodnjem proračunskem letu odobrilo še posebej sklad 35.200.000 dolarjev za kolonizacijo in delovno usposobitev beguncev.

Med diskusijo o uporabi atomske energije v miroljubne namene v političnem odboru je danes sovjetski delegat Andrej Višinski izjavil, da je za nadaljevanje razgovorov z ZDA o predlogu predsednika Eisenho-

werja glede mednarodne agencije za atomsko energijo. Višinski je dejal, da ameriški predlog še ni dovolj jasan, da bi mogla SZ dati nanj svoj dokončni odgovor, kar pa ne pomeni, da ameriški predlog odklanja. Nasprotno se Sovjetska zveza zanima za nadaljnje razprave o tem predlogu.

Svetozar Vukmanović v Bonnu

Bonn, 8. nov. (Tanjug). Predsednik izvršnega sveta Svetozar Vukmanović je obiskal danes v spremstvu veleposlanika FLRJ dr. Mladena Ivekovića tovarne v poruškem bazenu. Na poti v ZDA je Svetozar Vukmanović izkoristil zasebni kratki postanek v Zahodni Nemčiji, da se je seznanil s tamkajšnjimi razmerami.

Zunanjepolitična debata v Bundestagu odložena

Bonn, 8. nov. (Tanjug). Na posvetovanju s kanclerjem dr. Adenauerjem so predstavniki koalicijskih strank danes sklenili, da se preloži zunanjepolitična debata v Bundestagu, ki je bila napovedana za 11. t. m. Debata se bo začela verjetno v prvi polovici decembra, ko bodo končane volitve v deželne zbornice za Hessen in Bavarsko. Debata je odložena, ker v koaliciji ni prišlo do soglasja glede posarskega statusa.

jo, da bo kancler dr. Adenauer do prvih dni decembra dosegel sporazum s predstavniki koalicijskih strank, ter da bodo francosko-nemški razgovori omejeni na tehnična vprašanja. Načelni sporazum med predsednikom francoske vlade in zahtevnim kanclerjem se sploh ne da več spremeniti ter bodo imeli francosko-nemški razgovori predvsem namen, da se ublaži nezadovoljstvo v svobodni demokratični stranki ter v zvezi beguncev.

Britanska trgovska misija

London, 8. nov. (AP). Britansko ministristvo za trgovino je noč objavilo, da bo v začetku prihodnjega leta britanska trgovska misija odpotovala v Egipt, Sudan in Etiopijo. Vodja te misije bo Edward Benthall, trgovska delegacija pa bo proučila možnosti za razširitev trgovinskih zvez med Veliko Britanijo in navedenimi državami.

Eden o paktu za obrambo jugovzhodne Azije

London, 8. nov. (Reuter). Britanski minister za zunanje zadeve Eden je začel danes v Spodnjem domu debato o paktu za obrambo jugovzhodne Azije (SEATO). Po njegovih besedah je pakt samo obrambnega namena in pomena ter v popolnem skladu z Ustanovno listino Združenih narodov in z ženevskim sporazumom. To je samo regionalni sporazum, ki naj omogoči izpolnitev naših obveznosti, ki jih imamo do Združenih narodov, je poudaril Eden. Potem je izrazil obžalovanje, ker več azijskih držav ni že v začetni fazi sodelovalo pri paktu, upa pa, da bodo nekatere teh azijskih držav, ko so spoznale tekst pakta, vendarle sklenile, da se mu pridružijo. Eden je tudi opozorjal, da je Severni Vietnam po ženevski konferenci zelo povečal svoje vojaške sile in da ima več moč v redni vojski, kot pa Pakistan in Indonezija. Severni Vietnam pa ima samo 14 milijonov prebivalcev, medtem ko jih imata Pakistan in Indonezija po nad 70 milijonov. Že to dejstvo potrjuje, da je bil pakt o obrambi jugovzhodne Azije zelo potreben.

Veto predsednika Eisenhowerja

Washington, 8. nov. (AFP). — Kakor poroča »Washington Post«, je predsednik ZDA Eisenhower s svojim vetom preprečil sprejem predloga, da bi ob »določenih pogojih« smelo ameriško letalstvo bombardirati oporišča v notranjosti Kitajske ter na ta način preprečiti izkrcavanje na Kvevoj. Tako akcijo so predlagali kot člani ameriškega nacionalnega odbora za obrambo

načelnik generalnega štaba admiral Radford, šef pomorskih operacij admiral Carney in šef letalskega štaba general Twining, podpiral pa jo je minister za zunanje zadeve Dulles. Nasprotniki take akcije je bil poleg predsednika Eisenhowerja tudi načelnik štaba kopenskih sil general Ridgway. Sklep o tem vprašanju je sprejel nacionalni odbor za obrambo na svoji seji, ki je bila sredi septembra.

je bilo to zelo težko, ker imajo v ZDA Formozo za važen faktor pri obrambi Zahoda. Članek, objavljen v »Washington Post«, uradno ni bil komentiran.

Voditelj italijanskih liberalcev o tržaškem vprašanju

Trst, 8. nov. (Tanjug). Namestnik sekretarja italijanske liberalne stranke Aldo Bozzi je na sestanku članov krajevne organizacije liberalne stranke v Trstu poudarjal, da je londonski sporazum o rešitvi tržaškega vprašanja začetek poti v boljšo bodočnost. Zborovalci so pozdravljali te njegove besede, prav tako pa so tudi dolgo pliskali, ki je funkcionar liberalne stranke izjavil, da se bodo vodstvo stranke ter njeni poslanci v italijanski narodni skupščini trudili, da bo vlada bolj upoštevala mnenje in želje tržaškega prebivalstva, kadar bodo razpravljali o lokalnih problemih.

Napoved nove konference strank italijanske vladne koalicije

Rim, 8. nov. (Tanjug). Predsednik italijanske vlade Scelba je imel danes popoldne konferenco s tajniki vseh štirih strank vladne koalicije. Razpravljalo se o situaciji, ki je nastala potem, ko so socialni demokrati zahtevali rekonstrukcijo kabineta, in ki je zdaj v zvezi z zahtevo socialnih demokratov, da oživi in poglobi vlada svojo dejavnost na socialnem in ekonomskem področju. Na konferenci so sklenili, da bo v sredo ali v četrtek širša konferenca delegatov vseh štirih strank. Na tej konferenci bodo izbrano razpravljali o dejavnosti vlade na socialnem in ekonomskem področju, ker se s tem strinjajo predstavniki vseh štirih strank.

Jošida o hokajskem incidentu

Washington, 8. nov. (AP). Predsednik japonske vlade Jošida je izjavil, da bo Japonska storila vse, kar bo mogoče, da bi sodelovala z ZDA pri ureditvi skupnih obrambnih namenov. Govoril je tudi o sestrelitvi ameriškega bombnika B-29 nad japonskim teritorijem ter poudaril, da doslej še ni bilo postavljeno vprašanje, kaj naj Japonska stori, kadar sovjetska letala sestreljuje kako ameriško letalo nad japonskim področjem.

Sovjetski odgovor na ameriški protest

Moskva, 8. novembra. Agencija TASS poroča, da je sovjetsko ministristvo za zunanje zadeve izročilo ameriški ambasadi protest zaradi incidenta nad Hokaidom. Sovjetska nota trdi, da je ameriški bombnik B-29 preletel sovjetsko državno mejo ter pričel streljati na dva sovjetska lovca, ki sta ga opominjala, da je nad sovjetskim področjem. Sovjetski lovci so potem tudi streljali, ameriški bombnik pa je odletel v jugozahodni smeri. Sovjetska nota poudarja, da sovjetska vlada z obžalovanjem ugotavlja, da so ameriška vojaška letala že večkrat kršila sovjetske meje. Sovjetska vlada meni, da bi bilo v interesu SZ in ZDA ukreniti vse potrebno, da se v bodoče prepreči kršitev sovjetske državne meje od ameriških letal, predvsem pa pričakuje sovjetska vlada, da bo ameriška vlada dala primer-na navodila poveljstvu ameriškega letalstva.

Vatikanski zastopnik brani McCarthyja

New York, 8. nov. (Tanjug). Tik pred današnjim sestankom ameriškega senata, ki bo razpravljalo o priporočilu Watkinsovega odbora proti senatorju McCarthyju, je uradni zastopnik kardinala Spellmana nastopil v obrambo senatorja iz Wisconsin. Bivši vrhovni kaplan ameriške I. armade mons. Edward Martin je napadel zbiranje sklada 5 milijonov dolarjev za izključitev McCarthyja iz senata. Kot osebni poslanec kardinala Spellmana je Martin na zborovanju organizacije katoliških vojni veterani v New Yorku izjavil, da »ima McCarthy pogum, kot bi ga morali imeti vsi, ki so nosilci poslanstva katoliške cerkve«.

To je prvi primer, da je katoliška cerkev v ZDA odkrito podprla makartizem. Kardinal Spellma je doslej večkrat samo prikrito podprl senatorja iz Wisconsin. Pred letom je v Bruslju napadel evropske kritike senatorjevega ravnanja, rekoč, da nič ne bo odvrnilo Američane od njihove odločnosti, da hočejo izkoreniniti »komunistično subverzivnost«.

Washington, 8. nov. (AFP). Ameriški senat je imel danes izredno sejo, da bi razpravljalo o resoluciji, s katero se obsoja republikanski senator McCarthy. Debata o tej zvezi pa se ne bo začela pred sedem, ker posebna komisija, ki je razpravljala o McCarthyjevih zadevah, še ni sestavila dokončnega teksta

»Prijatelj Henri,« je mečkal Conder, ki se je ša v takem stanju pokoraval znanemu angleškemu formalizmu, »dovoli, da ti predstavim svojega starega prijatelja Oscarja Wilda,« slavnega pisatelja in tako dalje. Prvakar ga je sapa prinesla iz Londona... »Napor pri predstavljanju ga je povsem izčrpal. Kolena so mu klecnila in zgrudil se je na stol.

»Ah, Pariz!« je vzkliknil prišlec in spustil težko gmoto svojega telesa na stol. »Edino civilizirano mesto pod soncem. Pred dvema dneva sem prišel sem, čisto na koncu moči zavoljo vsakdanjih skrbi (veste doma imam ženo in dva sinčka), kokodakanja londonskih hotelier in poslovnega garanja. In že sem ko prerojenc.« Napel je prsni koš in globoko vdihnil nečisti, zadimljeni zrak. »Ej, v tem vašem nebeškem Parizu lahko vsaj mirno diham in tuhtam... Oh, in šampanje!«

Skozi dim cigarete je Henri preučeval možakov obraz. Obraz, poln neznanega, a vendar prosojen, je razodeval notranjo razdvojenost človeka, ki si s samim seboj ni na čistem. Strast, polna očitkov krivde, je prežala z dna njegovih motnih, izbuljenih oči. Usta, narahlo pordeela, so bila majhna, kujava in ženska. Čelo pa je imel veličastno, kakor izklesano iz marmora; po njem je bila razlita mladostna kraljevska vzvišenost.

Henri bi bil rad še malce prisluhnil besedam tega vznemirajočega in z magnetično močjo obdarjenega tujca, a že se je oglašil Anquetin.

¹⁹ Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde (1856—1900), irski pesnik, pisatelj in dramatik. Njegov sloveči roman »Podoba Doriana Graya« (1891) imamo tudi v slovensčini. — Op. prev.

²⁰ Lautrec je upodobil malone vse goste te večerne zabave. Njegov portret Bouleauja je danes v clevelandskem muzeju, medtem ko portret Oscarja Wilda (izdelan l. 1895) slovi po vsem svetu. — Op. pis.

Sport

MEDNARODNO NAMIZNOTENIŠKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Dolinar dvojni prvak

Osvojil je prvenstvo posameznikov in moških parov skupaj s Harangozom — Romunka Roseanu je prva med posameznicami, Angležinji R. in D. Rowe pa sta zmagali v ženskih dvojicah — Prvenstvo mešanih parov sta si priporila Madžara Szepesi in Koczianova — Anglež Leach in Šved Flisberg brez naslova

Beograd, 8. nov. Na mednarodnem namiznoteniškem prvenstvu Jugoslavije so danes dalje tekmovali mešani pari. Rezultati v glavnem niso presenetljivi. Med drugimi je par Dolinar-Wertl premagal par Rakel-Vrbavac 3:0, par Szepesi-Koczian dvojico Krasic-Urek 3:0, par Harangoz-Roseanu dvojico Gabrić-Vrzić 3:0, par Harangoz-R. Rowe dvojico Gantner-Zeller 3:0 in dvojica Jus-Pritzi naš par Vogrin-Cović 3:0. V četrtfinalu sta zmagala par Dolinar-Wertl nad dvojico Gyetvai-Nikolić 3:0 ter Harangoz-R. Rowe nad švedskim parom Flisberg-Tegner 3:0, prav tako pa bosta igrala dalje tudi še Leach-D. Rowe, ker sta izločila avstrijsko dvojico Jus-Pritzi 3:0. V polfinalu je dvojica Harangoz-R. Rowe premagala angleški par Leach-D. Rowe 3:1, madžarski par Szepesi-Koczian pa je zmagal nad dvojico Dolinar-Wertl tudi 3:1. Naslov prvaka v tej disciplini je osvojila madžarska dvojica Szepesi-Koczian, ki je v finalu premagala par Harangoz-R. Rowe 3:0 (21:13, 21:14, 21:15).

V četrtfinalu tekmovala moških parov sta Gantner-Barlovič brez borbe opravila z dvojico Gabrić-Marković, medtem ko je v polfinalu angleško-švedski par Leach-Flisberg brez borbe premagal romunsko-jugoslovanski par Gantner-Barlovič 3:0. Drugi finalist v tem tekmovalju je dvojica Harangoz-Dolinar, ki je prav tako brez borbe dobila dvojico z našima igralcema Vogrin in Uzorincom. V finalu sta Dolinar in Harangoz premagala par Flisberg-Leach 3:0 (21:16, 21:18, 21:15) in se mu tako revanžirala za sobotni poraz.

V tekmovalju ženskih parov sta mednarodno prvenstvo Jugoslavije osvojili Angležinja Rosalinde in Diana Rowe, ki sta v finalu premagali avstrijsko-madžarski par Wertel-Koczian 3:1 (21:14, 21:13, 13:21, 21:15).

V finalu posameznice je naslov mednarodne prvakinje Jugoslavije osvojila Romunka Roseanu, ki je premagala Angležinjo R. Rowe 3:0 (21:13, 21:13, 21:11).

V tekmovalju posameznikov je Sved Flisberg v prvem polfinalu premagala Madžara Gyetvala 3:2, enako pa je v drugem polfinalu zmaga Dolinar nad Madžarom Szepesijem 3:2. V finalu je Dolinar zmagal nad tretjeplasirano na svetovni jakostni lestvici Flisbergom 3:1 (18:21, 21:12, 21:14, 21:17) in tako prvič osvojil mednarodno prvenstvo Jugoslavije. Zmagoval je bil Dolinar je enkrat finalist, in sicer leta 1930 v Opatici.

Z OBCNEGA ZBORA AKADEMSKEGA ODOBJARKEGA KLUBA

Novi in boljši načrti za prihodnje leto

V nedeljo so se zbrali na občnem zboru člani Akademskega obojkarkega kluba. Zbirali so se v prostorih kluba, ki je bil preložen v prostorih zvezne lige naj bi ob enem pomislili tudi konec društva. Prav tako je bilo za ta občni zbor, ki je bil tudi prvi med akademskimi klubi, še prav posebno mnogo zanimanja.

Osnrednja točka zborovanja je bilo poročilo tehničnega vodje tov. Kocsa, čeprav sta pogled njegova govorila tudi predsednik in tajnik. Odgovorni tehnični človek je predvsem naglasil, da ne vidimo slabega v tem, če je moralo prvo moštvo zapustiti družbo najboljših. Res je tudi, da je cela vrsta igralcev zapustila klub, saj so v kratkem predstavi odšli iz njega Škerbin, Mešar, Dvoržak, Kovač in nazadnje še Sumrak. Pri tem smo — tako je posebej poudaril govornik — ostali popolni amaterji in ne dajemo igralcem nobenih ugodnosti in morda je prav zato tako. Seveda pa priznavanje nekoga za najboljšega, ni dovolj, če ni v igri in gojilo sport za dosego njegovih pravih ciljev, ne more pomeniti konca. AOK bo šel na dalje po svoji doseženi poti, organiziral bo srednješkolsko prvenstvo, ustanovil obojkarke sekcije po šolah, predvsem pa se namerava posvetiti akcijam, da bi ustanovili stalno obojkarško šolo. Novega kadra je dovolj in prav gotovo bo prišel klub do uspehov tudi v slovensko-hrvatski ligo.

V minulih sezonah so največ pokazale ženske, ki so zasedle drugo mesto v medrepubliški ligi s Hrvati. Za uspeh je rezultat njihove resnosti in prizadevanosti ter karpada trdnosti uspešnega trenerja. Društvo moštvo je že čisto nasprotno od najboljšega. Vse obse sodbe vredno je, da so te igralke celo na lastnem igrišču prepuščale tekme drugim brez boja. Tudi

ŠAH

Mednarodni turnir v Beogradu

Beograd, 8. nov. XVI. kolo: Nievergelt: Gilgorić prekinjeno, Porecca: Trifunović remi, Rabar: Czerziak prekinjeno, Petrosjan: Džuradžević prekinjeno; Plićnik 0:1, Wade: Pirc remi, Barca: Janošević 0:1, Nedeljković: Bronstein remi, Milič: Joppen prekinjeno, Ivkov: Matanović remi. Partija XV. kola med Joppenom in Nedeljkovićem je bila že drugič prekinjena v ugodnosti za drugo iz Joppena. Ostale partije pa so se končale takole: Janošević: Wade remi, Pirc: Karakaljić remi, Czerziak: Porecca 1:0, Džuradžević: Rabar 1:0.

Stanje po XVI. kolu: Bronstein 11,5, Trifunović in Matanović po 10,5, Petrosjan in Plićnik po 10, Ivkov 9,5, Wade 9, Barca 8,5 (1), Gilgorić 8 (1), Nedeljković in Milič po 7,5 (1), Janošević 7,5, Czerziak 7 (1), Karakaljić in Pirc po 7, Rabar 6,5 (1), Porecca 5,5, Joppen 5 (3), Wade 4, Nievergelt 3 (1) točke.

Skupščina NZ Slovenije

Včeraj je bila v Ljubljani skupščina NZS, na kateri so razpravljali o naznaku tekmovalne prve sezone. Sklenili so, da bodo v konsentnem tekmovalju sodelovali prvo in drugo plasirani klub hrvatsko-slovenske lige, prvi slovenske lige in Ored, kolikor se slednji ne plasira v zvezno ligo. V nasprotnem primeru bodo igrali v konsentnem tekmovalju prvo, drugo in tretje plasirani klub hrvatsko-slovenske lige ter prvak Slovenije. Poleg tega so določili mariborsko-celjsko-važeško podzvezno ligo, ki bo imela po 6 predstavnikov iz

Hrvatske in Slovenije. Ustanovljena je tudi ljubljansko-prilonska podzvezna liga. Vse točke skupščina se je strinjala s stališčem predstavnikov upravnega odbora NZK, ki so ga zavzeli na nedavnem sestanku s predstavniki upravnega odbora NZJ v Beogradu.

JESENIŠKI PARTIZANI PRIDNO VADIJO

Telovadci na Jesenicah ne držijo križem rok, res pa je, da je med njimi največ narasaja, pionirjev in mladine, mnogo premalo pa članov in članic.

Dolgo se je morala uprava TVD Partizana na jesenicah truditi, da je urečila svoje vrste in priredila vanje tudi nekaj starih aktivnih telovadcev, ki so prisrčno mlademuro rodu na pomoč. Toda vse to še vedno ni dovolj. Sprli so velikega priliva mladine vseh letnikov obojega spola, bo treba število vodenega kadra še povečati.

In še eno je, kar je za uspešnejše delo neogibno potrebno, t. j. povečanje prostorov v njihovem domu. Vsak dan se bolj videti, da bo treba za načrtno vadbo vseh oddelkov čimprej misliti na povečanje prostorov. Priprani smo, da bo uprava Partizana znala to potrebo podpreti na prikladen način in da bo tudi to pereče vprašanje v gledanem času krenilo z mrtve točke.

Jeseniški partizani se zdej pripravljajo za slavnostno jubilejno akademijo, ki jo nameravajo prirediti v počastitev Dneva republik. Kakor se tolikrat ob takih priložnostih, ne dovolimo niti to pot, da bo uspel tudi ta navštev brez vsake poškodbe.

MARIJA ZAKOTNIK roj. ZAKOTNIK

K večnemu počitku jo bomo spremili v sredo, 10. nov. 1954 ob 16. uri iz hiše žalosti Koseze-Draga št. 48 na pokopališče v Dravje.

Ljubljana, Koseze, Draga, 7. nov. 1954.

Zaluziči: mož Anton, hčerka Marija por. Avšič, zet Lojze, vnuki Lojze, Tone, Bogomila, sestre Ančka, Ivana, Leni — in ostalo sorodstvo.

Po težki in dolgi bolezni je dotrpela naša članica in vadiateljica

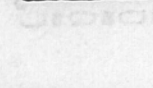
ZORANA LAVRAC

Spremlili jo bomo danes ob 8. uri jutraj z Jakobove emriške veže na Zalah, odkoder jo bodo srodniki prepeleli v Skrbino in odtoč v rodniško grobnico na pokopališču v Komunju.

Uprava in načelnštvo »Partizana« Bežigrad

PIERRE LA MURE

»Hej, Lautrec, se ti ne zdi, da je trgovec v rue des Martyrs slepar?«

Trgovec! Videti je bilo, da je ta osvražena beseda naenkrat izšla pri razgovoru. Vsi — tako Desboutin in Ibels kakor Lauzi in Dethomas — so imeli povod, da negodujejo nad trgovci, in so to svoje negodovanje izražali z žgočo, domala že kar čutno naslado; žile na vratu so jim izstopale in oči so se jim iskrale.

»Po navadi sem dobival za »Vnebohod« sedemindvajset frankov,« je vresčal Anquetin, »a ta preklicani Shylock« mi jih plačuje zdaj zgolj petindvajset, s pretvezo, da verski čut pri ljudeh peša. Pa saj vsakdo ve, da je to grda laž. Kar pojdište ob nedeljav v cerkev! Saj se v njih tare ljudi vse do vrat.«

Henri in Maurice sta se bežno spogledala.

Ah, ti trgovci! To so pravi zajedavci umetnosti, kanalje, ki bogatijo, prav res bogatijo z izkoriščanjem genija in stiske velikih umetnikov. Ta svojat prav zadistveno uživa ob tem, ko se nadarjeni, izvorni umetniki zvijajo v obupni tiski in nedopeljivi bedi.

Razgovor se je vse bolj razvnel; novega netiva mu je še dodal Boulevard, ki se je začel pritoževati nad gledališkimi impresariji.

»To ti je šele obešenjaška zalega! Prav minuli teden je ravnatelj Comédie Française odklonil čast, da bi uprizoril »Hanibalovo smrt!« In bi nemara hoteli vedeti, s čim se je ta rojeni idiot izgovarjal?«

¹ Oseba, značilna iz Shakespearove igre »Beneški trgovec«, utelešenje skupna, oduhu.

Nihče ni izrazil želje, da bi to zvedel. Navzlic temu je dramatik ob veselošopni neprizadetosti poslušalca, še kar naprej bruhal iz sebe svoje jeremiade in se s tem pridruženju nad vse hrupnemu zbornemu jadikovanju nad trgovci z umetninami.

»Hej, Dujardin,« je zavpil Henri, ki je bil že do grla sit teh neskončnih tožb, »kako pa gre kupčija s pornografijo?«

»Ta pa na moč cvet,« se je prešerno zadril Dujardin. »Kar težko mi je to povedati. Nadvse uspeva, kakor pač vse, kar se opira na brezmejno človeško abotnost.«

Potegnil je roko izpod mize in obrnil obraz z ognjenordečo brado proti Henriju.

»Ta čas se ubadam s pisanjem »Secrets Mémoires d'Amour«,« ki bi jih bila morala zapustiti svojim potomcem Madame de Pompadour,« a je na to čisto pozabila. Ubožica je ljubica in svetovalka francoskega kralja Ludvika XV. — Op. prev. bila frigidna,« a v moji knjigi kar zažiga rjuhe na postelji! Knjiga bo šla na sejmu kakor fritese.«

»Sram vas bodi, monsieur Dujardin, do dna duše sram!«

Grajo je izrekla Georgette, rjavolaska poltenih oči, ki so jo v montmartrskih krogih poznali kot »osvajalko moških src.«

Dujardin si je namestil na očesno votlino monokel in uperil v Georgetto pogled, ki je hkrati izražal vroče priznanje njenim telesnim mikom in globok prezir do njenih duševnih zmognosti.

²² Sirjenje opolzke, nenravne, nagone vzbujajoče literature, bodisi v sliki ali besedi.

²³ Skrivni ljubzenski spomin.

²⁴ Jeanne Antoinette Poisson, Marquise de Pompadour (1732—1764).

²⁵ Frigidnost, ljubzenska hladnost, neobčutljivost.

²⁶ Ocvrti krompir.